

Planprogram for kommuneplanen - arealdelen - 2011-2023

Vedtatt av formannskapet 21.06.2010

Eigersund kommune

Innholdsfortegnelse

Del 1. Planprogram for Eigersund kommune	3
Hva er et planprogram ?	3
Formål og lovgrunnlag	3
Kort om eksisterende kommuneplan	3
Oppbygging og avgrensning av planarbeidet	3
Planprosess og medvirkning	4
Organisering av kommuneplanarbeidet	4
Utarbeidelse og struktur i planprogram	6
Arealplaner - gjeldende planer og planer som skal endres	6
Barn og unge i planleggingen	6
Velforeninger og frivillige lag m.m	6
Samfunnssikkerhet og beredskap i planleggingen	6
Konsekvensutredninger	7
Del 2. Nasjonale mål og retningslinjer for planarbeidet	8
Del 3. Fokusområder for planarbeidet – utfordringer og veivalg	10
1. Samfunnsutvikling	10
2. Befolkningsutvikling	10
3. Kommunens økonomiske situasjon	12
4. Næringsutvikling	14
5. Boligbygging og bo- oppvekstmiljø	18
6. Kommunen som organisasjon	20
Nødvendig utredninger	20
4. Generelle tema og utfordringer knyttet til ulike forhold	21
Eigersund i en regional sammenheng	21
By- og byutvikling i Eigersund	21
Tettstedsutvikling i Eigersund kommune	22
Spredt boligbygging	22
Helse, omsorg - folkehelse	22
Oppvekst, barnehage og grunnskole	23
Administrasjon og styring	24
Tilgjengelighet for alle	24
Areal for offentlige og allmennyttig virksomhet	24
Reiseliv	25
Fritidsbebyggelse	25
Områder for friluftsliv og rekreasjon	26
Landbruk, natur og friluftsliv	26
Jordbruk	26
Skogbruk	28
Kulturminner og kulturlandskap	28
Geologi og steinressurser	30
Samferdsel og infrastruktur	31
Hovedleder/bileder	32
Jernbane	32
Telekommunikasjon - mobilutbygging	32
Trafikksikkerhet	33
Miljø- og klimautfordringer i Eigersund	33
Fornybar energiproduksjon	34
Fiskeri og fiskerinæring	35
Kystfiskeflåten og Havfiskeflåten	35
Generelt om planlegging i sjø	35
100 – meters beltet	35
Natur- og friluftsområder - sjøområdene	35

Bilder: Arnt Olav Klippenberg og Eigersund byutvikling ved Johan Aakre

Del 1. Planprogram for Eigersund kommune

Hva er et planprogram ?

For kommuneplanen skal det utarbeides planprogram etter reglene i NY-pbl § 4-1. Planprogrammet skal redegjøre for hvilke temaer som skal tas opp i kommuneplanprosessen, og hvordan planprosessen skal legges opp. Planprogrammet skal også redegjøre for hvilke utredninger som må gjøres i forbindelse med planprosessen, og det er krav om konsekvensvurdering for alle nye utbyggingsområder som legges inn i planen. Planprogrammet skal angi en tidsplan for arbeidet.

Formål og lovgrunnlag

Målet med kommuneplanen er å gi klare og entydige forutsetninger for kommunens utvikling.

Det er den langsiktige delen – arealdelen som en nå foretar en lett rullering av. Rådmannen viser her til at en hadde en full gjennomgang sist med en svært omfattende prosess. En har spisset planprogrammet slik at en tydeligere sier noe om hvilke typer areal som vil bli vurdert lagt inn ved denne revideringen.

Plan- bygningsloven stiller krav om at det skal foreligge et planprogram for blant annet alle kommuneplaner, og reguleringsplaner som kan ha vesentlige virkninger for miljø og samfunn. Krav om å utarbeide planprogram som grunnlag for kommune(del)planer er ikke nytt, men har vært hjemlet i forskrift. Eigersund kommune har utarbeidet planprogram som del av planprosessen siden 2001.

Oppstart av planarbeidet skjer ved at planprogrammet behandles politisk og sendes på høring / offentlig ettersyn. Varsling av oppstart av planarbeidet skjer samtidig. Planprogrammet fastsettes av planmyndigheten som for kommuneplanen er kommuneplanutvalget. Kommuneplan med retningslinjer eller rammer for framtidig utbygging som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn, skal gi en særskilt vurdering og beskrivelse - konsekvensutredning - av planens virkninger. Kommunestyret minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, skal utarbeide og vedta en kommunal planstrategi. Det er imidlertid ikke et krav til å utforme en planstrategi før etter neste kommunevalg (2011).

Kort om eksisterende kommuneplan

Gjeldende kommuneplan ble vedtatt i 2007. Dagens kommuneplan består av langsiktige målsetninger og retningslinjer for sektorenes planlegging samt beskrivelse av arealdelen. I tillegg består den av juridisk bindende kommuneplankart, som viser hvilke arealer som er avsatt for forskjellige formål, og hvilke nye byggeområder som skal bygges i den 12-års perioden planen gjelder for.

Oppbygging og avgrensning av planarbeidet

Gjeldende kommuneplan har et tidsperspektiv på 12 år og er en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel.

Ved denne revideringen er det arealdelen en skal revidere.

En har avgrenset tematikken kraftig i forhold til høringsutkastet for å kunne holde den fremdriften kommunestyret ønsker. I tilknytning til hvert tema har en satt opp hva som skal gjøres ved denne revideringen ev. klarlagt vurderingskriterier.

Samfunnsdelen

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og for kommunen som organisasjon.

Tekstdelen til kommuneplanen skal ikke revideres ved denne rulleringen.

Arealdelen

Kommunen skal ha en arealplan for hele kommunen (kommuneplanens arealdel) som viser sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk. Arealdelen skal

angi hovedtrekkene i arealdisponeringen og rammer for ny arealbruk. I planen skal viktige behov for både vern og utbygging samordnes, slik at det blir lettere å utarbeide detaljerte planer og raskere å fatte beslutninger i enkeltsaker.

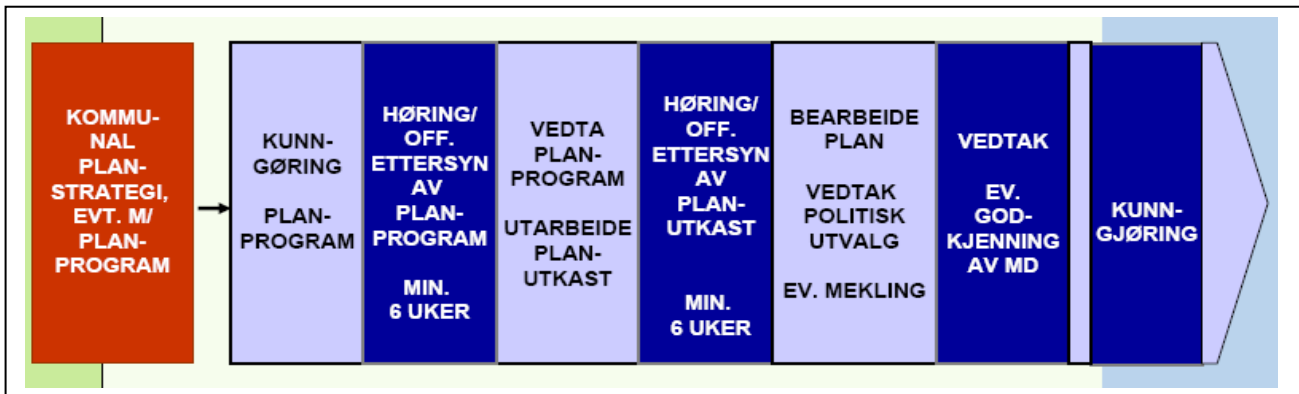
Kommuneplanens arealdel skal omfatte plankart, bestemmelser og planbeskrivelse hvor

en klarer å spisse planprogrammet i forhold til de temaene en ønsker å vurdere.

Organisering av kommuneplanarbeidet

Organiseringen av kommuneplan-arbeidet baseres på de erfaringer som er gjort i tidligere rullinger av planen.

Formannskapet som kommuneplanutvalg har det overordnede ansvar for planprosessen.

det framgår hvordan nasjonale mål, retningslinjer og overordnede planer for arealbruk er ivarett.

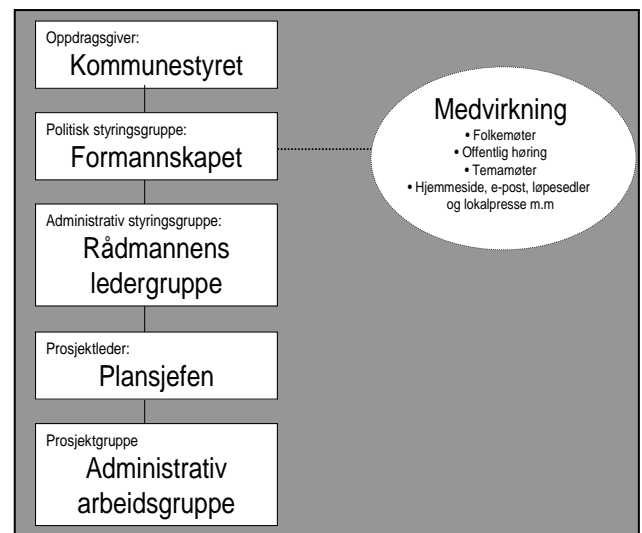
Arealdelen er rettslig bindende for alt arbeid og alle tiltak som omfattes av loven, dvs at grunneiere, rettighetshavere og offentlige myndigheter er juridisk bundet av planen.

- planen er et hoveddokument med to plankart i M 1:25000 med bestemmelser og retningslinjer.
- kommunedelplanene for Hellvik, Helleland blir revidert og integrert med kommuneplanen.
- kommunedelplan for Egersund by blir henholdsvis 1:25000 og 1:10000.

Planprosess og medvirkning

En har lagt opp til en lettere revidering i forbindelse med denne revideringen. Verbaldelen revideres ikke. Det er likevel en planprosess som legger stor vekt på medvirkning og samråd.

En vil bl.a. bruke kommunens hjemmeside aktivt i hele planprosessen samt følge bestemmelsene i PBL som gjelder varsling av oppstart, høring m.m. Den skisserte fremdriften er bl.a. avhengig av at en ikke får flere omganger med utlegging til offentlig ettersyn og at det ikke blir for omfattende endringer i høringsutkastet samt at

På administrativt nivå fungerer rådmannens ledergruppe som en styringsgruppe.

En administrativ gruppe ledet av plankontoret – har ansvar for den daglige framdriften i planarbeidet.

KOMMUNEPLAN 2010-2022. FRAMDRIFTSPLAN

	2010												2011							
	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	J	F	M	A	M	J	J	A/S
Planprogram																				
Oppstartskonferanse i kommunestyret																				
Formannskapet (kommuneplanutvalg) legger planprogrammet ut til offentlig ettersyn.																				
Høring av planprogram og kunngjøring av oppstart – løpeseddel/annonse/internett m.m.																				
Oppstartsmøte statlige og regionale myndigheter																				
Planprogram vedtas																				
Boligbyggeprogram																				
Befolkningsprognose																				
Presentasjon av befolkningsprognose i kommunestyret																				
Revidering av landbruksplan																				
Havneplan – eget prosjekt i regi av Havnevesenet																				
Adm. arbeidsgruppe				x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Møter styringsgruppe	Møter styringsgruppe			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Møte med nabokommunene																				
Temamøte - næring																				
Div. møter- felles brukerutvalg/BR-representant m.m.																				
Befaringe /vurdering av innspill						x	x	x	x	x	x	x								
Utarbeiding av planforslag																				
Info kommunens hjemmeside	x			x		x		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Planforslaget vedtas (1.gang)																				
Kunngjøring og offentlig høring																				
Folkemøter inntil 4 stk.																				
Prosessarbeid etter høring																				
Behandling i utvalgene																				
Endelig behandling i formannskapet og kommunestyret																				
Kunngjøring																				

Forutsetninger for planprosessen:

- Rådmannen har foreslått en planprosess som ikke omfatter verbaldelen. Dette medfører at planen har et hovedfokus på arealdelen.
- Dersom det kommer inn innspill som krever ytterligere konsekvensutredning utover det som blir gjort i innsendingsskjema, og dette ikke er gjort av tiltakshaver vil disse måtte utsettes til neste revidering.
- En vil måtte kunne gjøre justeringer i forhold til prosess og tidsplan underveis for å følge foreslått fremdriftsplan.
- Planprogrammet må legges til grunn for de vurderinger som blir gjort.
- Tidsplanen er svært stram og skal en klare å få en vedtatt plan i juni 2011 vil en ikke kunne ha ekstra høringer eller lignende. Det er derfor viktig at en er ikke legger inn nye innspill etter høringen. En vil i forbindelse med oppstart ha 3 mnd. med å komme med innspill.

Utarbeidelse og struktur i planprogram

Planprogrammet er delt i fire deler og der: **Del 1** er en generell del som omhandler en bakgrunn, lovgrunnlag, hovedutfordringer, mål, avgrensning, prosess, utredninger og reguleringsplaner som skal saneres/beholdes.

Videre vil en i **del 2** gå gjennom en del statlige føringer for planleggingen i form av nasjonale mål og retningslinjer.

I **del 3** går en gjennom noen utpekte fokusområder og tema og hvilke prinsipp/avgrensning av tema som vil bli lagt til grunn for arealbruken i kommuneplanen, samt peke på utfordringer som skal løses ved denne revideringen.

I **del 4** tar en opp en del generelle forhold som vil gjelde for hele kommunen, samt peke på noen prinsipp/utfordringer/kriterier for vurdering av innspill i tilknytning til disse.

Arealplaner - gjeldende planer og planer som skal endres

Eigersund kommune har i dag omlag 250 gjeldende reguleringsplaner, der hovedtyngden er private reguleringsplaner for hytter, boliger og kommunale planer for ulike offentlige formål med hovedtyngden i sentrumsområdene i Eigersund.

Gjeldende kommuneplan er basert på at reguleringsplanene gjelder foran kommuneplanen dersom annet ikke er sagt. Dette ønsker en å videreføre.

Det er viktig at en gjennom kommuneplanen sanerer de reguleringsplanene som er helt uaktuelle, eller at kommuneplanen erstatter gamle reguleringsplaner helt eller delvis.

Barn og unge i planleggingen

Barn og unges oppvekstmiljø" omfatter barns fysiske, kulturelle, sosiale og psykososiale miljø og sammenhengene mellom disse.

Med utgangspunkt i sin familietilknytning møter barn og unge et oppvekstmiljø som kan inndeles i tre kategorier

1. Fysiske omgivelser - gater/veier, bygninger, leke- og friarealer.
2. Sosialt nettverk - frivillige tiltak, foreningsliv, jevnaldrende og naboer.
3. Offentlige service- og hjelpetiltak, barnehager, skoler, helse, kultur og fritid.

Gjennom arbeidet med kommuneplanen vil en ta barn og unge med som en aktiv premissleverandør på bl.a. følgende måter:

- Utfordre skolene og barnehagene til å komme med innspill i forbindelse med oppstart.
- Engasjere BR-representanten i planarbeidet

Følgende premisser bør legges til grunn i forhold til barn og unges oppvekstmiljø og oppvekstvilkår i kommuneplanen.

- All planlegging og alle tiltak overfor barn og unge må ta utgangspunkt i at familien er den basis som er viktigst for barn og unge.
- Barnehager og skoler er svært sentrale faktorer i barn og unges oppvekstmiljø. Disse må sikres tilstrekkelig areal ved denne revideringen.
- I forhold til oppvekstmiljø og oppvekstvilkår bør en stimulere til frivillig aktivitet og legge til rette for positiv samhandling og nettverksbygging i bomiljøene for eksempel avsetning av areal til nærmiljøanlegg.

Velforeninger og frivillige lag m.m

Velforeninger og lignende er effektive organ for kommunal problemløsning på et "rett nivå", der det skapes økt trivsel og øker det lokale engasjement gjennom mobilisering.

Disse er viktige samarbeidspartnere i forhold til å arrangere folkemøter samt få innspill som gjelder hele lokalsamfunnet de representerer.

Samfunnsikkerhet og beredskap i planleggingen

Beredskapsmessige hensyn i planleggingen er et tema som skal vurderes ved arealplanleggingen i Eigersund. Det er en kommunal oppgave å se til at det ikke blir gitt tillatelse til fradeling eller bygging på areal som er truet av ras, flom og utgliding.

Det har vært flere prosesser i rettsvesenet, der kommuner har blitt holdt ansvarlig for manglende tiltak i forhold til skader ved naturfare.

Ved utlegging av nye byggeområder skal det vurderes i hvilken grad disse ligger i utsatte områder.

1. Det skal for alle tiltak/innspill bli gjennomført en ROS vurdering over kjente forhold på eget skjema.
2. Det skal ikke legges ut nye byggeområder i områder hvor det er kjent fare for flom, ras og lignende.
3. Føre-var prinsippet skal legges til grunn dvs. at for innspill hvor det er tvil, skal disse ikke legges inn uten at det er dokumentert av fagkyndige at det ikke er fare.

Konsekvensutredninger

Kommuneplanen omfattes av reglene om konsekvensutredninger, jfr NY-pbl § 4-2; *...kommuneplaner med retningslinjer eller rammer for framtidig utbygging og.. som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn, skal planbeskrivelsen gi en særskilt vurdering og beskrivelse - konsekvensutredning - av planens virkninger for miljø og samfunn.*

Ny-pbl trådte i kraft 01.07.09.

For hvert av områdene i arealplanen hvor det foreslås vesentlig endring i arealbruken, skal det gjennomføres en konsekvensutredning. Konsekvensutredningen skal gjøres med utgangspunkt i en vurdering av konfliktene tilknyttet endring av arealbruken. " Vurderingen av konsekvenser skal baseres på kjente registreringer, faglig skjønn, befaringer i de ulike områdene og andre kjente opplysninger.

For å håndtere innspill fra private og bedrifter, vil en utarbeide et eget skjema for innspill til kommuneplanen som vil være klar til planprogrammet legges ut til offentlig ettersyn.

Del 2. Nasjonale mål og retningslinjer for planarbeidet

Nye lover og forskrifter

- Lov om planlegging og byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) (plandelen) (01.07.09)
- Lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne (diskriminerings- og tilgjengelighetsloven) (01.01.09)
- Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) (i kraft 01.01.09)
- Lov om offentlege styresmakters ansvar for kulturverksemd (kulturlova) (01.08.06)
- Forskrift om rikspolitisk bestemmelse for kjøpesentre (27. juni 2008).
- Naturmanfoldsloven

Stortingsmeldinger m.m

- Stortingsmelding nr 29 (1996-97) om regional planlegging og arealpolitikk
- Stortingsmelding nr 23 (2001-2002) om bedre miljø i byer og tettsteder
- Stortingsmelding nr 31 (1996-97) om distrikts- og regionalpolitikken
- Stortingsmelding nr 58 (1996-97) om miljøvernpolitikk for ei bærekraftig utvikling
- Stortingsmelding nr 28 (1997-98) Oppfølging HABITAT II
- Stortingsmelding nr 29 (1998-99) Om energipolitikken
- Stortingsmelding nr. 21 (2004-2005) "Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand"
- Stortingsmelding nr 48 (1994-95) Havbruk - en drivkraft i norsk kystnæring
- Stortingsmelding nr 16 (2002-2003) Resept for et sunnere Norge
- Stortingsmelding nr 19 (1999-2000) Om norsk landbruk og
- St.meld. nr. 16 (2008-2009) *Nasjonal transportplan*
- St.meld. nr. 34 (2006-2007) *Norsk klimapolitikk*
- St.meld. nr. 22 (2007-2008) *Samfunnsikkerhet*
- St.meld. nr. 20 (2006-2007) *Nasjonal strategi for å utjevne sosiale forskjeller*

- St.meld. nr. 14 (2008-2009) Internasjonalisering av utdanning
- St.meld. nr. 31 (2007-2008) Kvalitet i skolen
- St.meld. nr 16 (2004-2005) *Leve med kulturminner*
- St.meld. nr. 30 (2003-2004) *Kultur for læring*
- St.meld. nr. 16 (2006-2007) *Tidlig innsats for livslang læring*
- St.meld. nr 9 (2006-2007) *Arbeid, velferd og inkludering*
- St.meld. nr. 25 (2005-2006) *Mestring, muligheter og mening*
- St.meld. nr. 25 (2005-2006) *Omsorgsplan 2015*
- St.meld. nr. 23 (2001-2002) *Bedre miljø i byer og tettsteder*
- St.meld. nr 39 (2000-2001) *Friluftsliv*
- NOU 2006-6 Når sikkerheten er viktigst
- Nasjonal helseplan (2007-2010)
- Nasjonal strategi for det tobakksforebyggende arbeidet 2006-2010
- Nasjonal handlingsplan for trafiksikkerhet på veg 2006-2009
- Regjeringens handlingsplan for økt tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne (01.12.2004).
- Retningslinje T-1442 Støy i arealplanlegging (26.01.2005)
- Rundskriv T-5/99 B om Tilgjengelighet for alle (29.12.99)
- Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging i kommunene (04.09.09)

Rikspolitiske retningslinjer (RPR)

RPR er en måte å formidle den nasjonale politikken på i forhold kommune- og fylkesplanlegginga. RPR formidler den nasjonale politikken som premisser for planleggingen i kommuner og fylkeskommuner. Det er følgende relevante rikspolitiske retningslinjer som legger premisser for kommuneplanens arealdel:

- RPR for å ivareta barn og unge sine interesser i planleggingen T-2/08
- RPR for samordna areal- og transportplanlegging T-5/93
- RPR for verna vassdrag T-1078

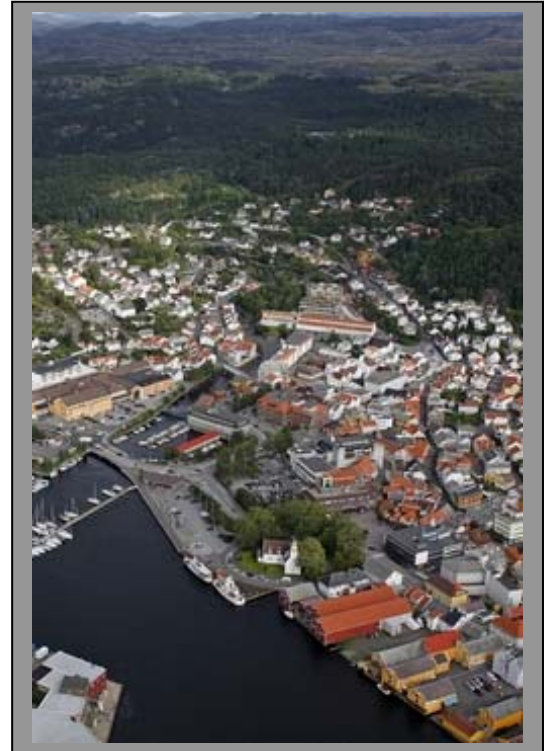
Arealpolitiske føringer

Gjeldende arealpolitiske føringer fremgår bl.a av St.meld. nr. 26 (2006-2007)

Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand:

- Arealpolitikken skal legge til rette for redusert utslipp av klimagasser.
- Arealplanleggingen skal bidra til å redusere klimaendringenes trussel mot liv, helse og materielle verdier, samt samfunnsviktige funksjoner og infrastruktur.
- Transportpolitikken i byområdene skal bidra til reduserte klimagassutslipp, bedre bymiljø og helse og økt tilgjengelighet for alle.
- Byer og tettsteder skal utvikles slik at miljø, livskvalitet og helse fremmes gjennom god stedsforming og boligkvalitet, tilgjengelige utearealer med høy kvalitet og sammenhengende grønnstrukturer med gode forbindelser til omkringliggende naturområder.
- Miljøkvaliteter i landskapet skal bevares og styrkes gjennom økt kunnskap om verdier og bevisst planlegging og arealpolitikk.
- Årlig omdisponering av de mest verdifulle jordressursene skal halveres innen 2010.
- Fritidsbebyggelse skal lokaliseres og utformes med vekt på landskap, miljøverdier, ressursbruk og estetikk.
- Strandsonen skal bevares som et natur- og friluftsområde tilgjengelig for alle.
- Vassdragene skal forvaltes gjennom helhetlig arealpolitikk som sikrer vassdragslandskap, vassdragsbelter og vannressurser.

Regionale planer

Rogaland Fylkeskommune har flere planer som er retningsgivende for kommunens planlegging, de mest sentrale er

- Fylkesdelplan for Friluftsliv, Idrett, Natur og Kultur (FINK)
- Fylkesdelplan for areal og transport i Dalane.
- Fylkesdelplan for vindkraft
- Reg.pl for energi og klima i Rogaland

Del 3. Fokusområder for planarbeidet – utfordringer og veivalg

I dette og neste kapittel fremheves noen trekk og sentrale utfordringer ved utviklingen i Eigersund.

Rådmannen vurderer utifra de tidsmessige rammene som er satt for revideringen at en må stramme kraftig inn på omfang og tema. En beholder prosessen om lag som skissert, men med justeringer og presiseringer.

Eigersund blir, i tillegg til å være en sentral del i Dalane regionen, mer og mer en del av en større region – Stavangerregionen. I arbeidet med kommuneplanen vil det derfor kunne settes fokus både på felles utviklingstrekk innen Stavangerregionen og det særegne for Eigersund. Eksempelvis vil arbeidsplasser, arbeidsledighet m.m. måtte belyses både fra et regionalt og lokalt perspektiv.

Det kan tenkes ulike temaer eller temaområder som kommuneplanarbeidet skal ha størst konsentrasjon om. Temaene valgt under, er et forsøk på å angi noen få hovedtema for kommuneplanarbeidet.

Andre tema, eller andre tema i ulike kombinasjoner med temaene under, er selvsagt mulig. Endelig valg av hovedfokus i arbeidet med en Kommuneplanen 2010-2022, gjør en i forbindelse med en samlet vurdering av planprogrammet etter høringen.

To temaer – befolkningsutvikling og kommunens økonomiske situasjon – danner grunnlag for problemstillinger og drøftinger av andre tema, og behandles derfor først sammen med generell samfunnsutvikling.

I forbindelse med dette arbeidet vil det være en utfordring å få frem en verbal del og arealdel som støtter opp under hverandre og som sammen angir den retningen en ønsker at kommunen skal utvikle seg. Samtidig ser en det som nødvendig å gå bredt ut i starten, men der en må bruke planprosessen til å fokusere på noen få utvalgte områder.

Rådmannen har foreløpig pekt på følgende områder som en ønsker å sette fokus på i henholdsvis verbal- og arealdelen

1. Samfunnsutvikling
2. Befolkningsutvikling
3. Kommunens økonomiske situasjon
4. Næringsutvikling/arbeidsplasser
5. Bolig og bo-og oppvekstmiljø
6. Kommunen som organisasjon

- 1. Hovedfokus for denne revideringen vil i hovedsak være næringsutvikling herunder å sikre arealer for eksisterende og ny næringsvirksomhet.**
- 2. Videre vurdere fremtidig hovedakse for videre byutvikling.**
- 3. Gjennomgang og vurdering av innspill i tråd med føringene i planprogrammet.**

Et godt samspill og god dialog mellom kommune, lokalsamfunn, skoler, organisasjoner, næringsliv m.v. er en forutsetning for å kunne utvikle dette.

1. Samfunnsutvikling

Selv om en ikke legger opp til en revidering av tekstdelen, vil tema knyttet til denne fremdeles ha betydning for de valgene og vurderingene en gjør i arealdelen.

Et bærende prinsipp vil fremdeles være at nødvendig detaljering må skje i forbindelse med egne sektor/temaplaner.

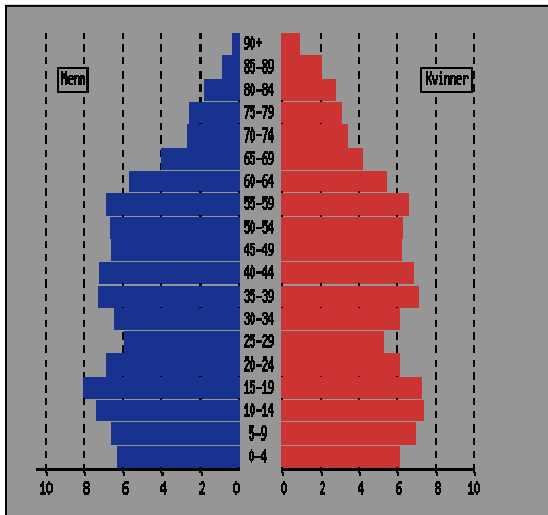
Kommuneplanprosessen skal bidra til å avdekke hvilke sektorer det bør utarbeides sektor/temaplaner for.

2. Befolkningsutvikling

Eigersund kommune hadde pr. 01.01.09 et samlet innbyggertall på 13969 og passerte 14000 i løpet av året. Eigersund har de senere år hatt en jevn og svak vekst i folketallet og en legger til grunn at denne veksten vil fortsette i planperioden.

Veksten har ligget mellom 0,5-1,4% pr. år og en anser at en vekst på om lag 0,7% vil være naturlig å legge til grunn for planperioden. Dette er også i tråd med SSB fremskriving alternativ MMMM.

Om lag 75% av befolkningen bor i tettbebygde strøk, hovedsakelig i Egersund by, noe som gjør dette til en bykommune. En kan forvente at mesteparten av veksten vil komme i tilknytning til Egersund by.

I motsetning til kommunen på nord Jæren hvor befolkningsutviklingen er en direkte sammenheng med boligbyggingen, er befolkningsutviklingen i Egersund i større grad avhengig av utviklingen i arbeidsmarkedet. Samtidig ser en at det skjer en intern sentralisering i kommunen, der det kan virke som om folk flytter fra distriktene og inn i til byen.

Dersom befolkningen skal øke i Egersund, anslår en at det må bygges over 55 boliger pr. år i kommunen. Naturlig tilvekst har i enkelte perioder vært på opp mot 80 til 90 personer pr år, men har mot slutten av 90-tallet vært på 50 til 60 personer. Det skyldes at det har vært stor økning i aldersgruppene 45 til 55 år og en er da vanligvis ferdig med å få barn.

Dette viser seg også igjen i befolkningspyramiden for 2006 og 2018 der tyngdepunktet er i ferd med å forflytte seg ved at en får en kraftig økning i alderen 67+, en nedgang i alderen 6-15 år og stabilt i aldersgruppen 0-5 år.

Andelen 16-66 år vil først øke for så å vise en synkende tendens mot slutten av planperioden.

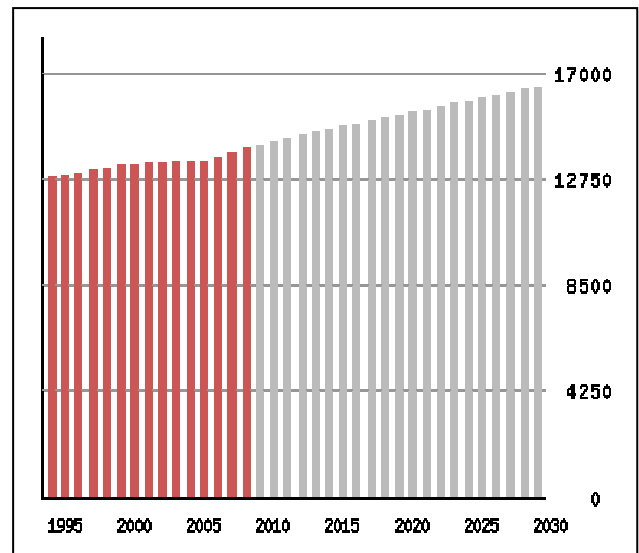
Utfordringen fremover er å få flere unge i etableringsfasen til å bosette seg i, eller la være å flytte fra kommunen.

Dette betyr at det må fokuseres på å utvikle en sammenhengende tiltakskjede som ivaretar arbeidsplasser, boliger, rekreasjonsområder, fritidstilbud, barnehageplasser m.m. Kort sagt "det gode liv" i Egersund kommune.

Utfordringer

Analysen av befolkningsutviklingen sammen med befolkningsprognosen som bygger på forventet boligbygging i Egersund fra 2006, gir grunnlag for noen refleksjoner:

- Det kan i utgangspunktet forventes relativt lav befolkningsvekst i Egersund i planperioden.
- Relativt sett er aldersgruppene mellom 25 og 30 år underrepresentert i Egersund nå. Med mindre en får innflytting – særlig av kvinner – i disse aldersgrupper, vil en kunne få betydelig nedgang i antall fødsler i de nærmeste årene.
- De eldste aldersgrupper vil gradvis utgjøre en stadig større andel av befolkningen i Egersund. Det vil føre til økt antall dødsfall i forhold til totalbefolkningen.
- For å ha befolkningsvekst i Egersund er det nødvendig å ha en boligbygging på minst 45 boliger per år. De siste årene har boligbyggingen ligget på et snitt på 75 boliger pr. år.
- For å ha netto innflytting større enn null er det nødvendig å bygge ca 55 boliger per år eller mer.

- Befolkningsvekst kan sikres ved to samtidige strategier:
 1. Arbeide for attraktive arbeidsplasser i Egersund – for ulike utdanningsnivåer og ulike næringer.
 2. Legge til rette for at Egersund kan være bostedskommune, men at en kan ha sitt

- arbeid utenfor kommunen – akseptere utpendling.
- I kommunen som helhet og i alle barneskolekretsene vil det bli nedgang i elevtallet – unntatt i Rundevold der en kan forvente vekst om noen år.
- I kommunen som helhet og i alle ungdomsskolekretsene vil det bli nedgang i elevtallet – unntatt i Husabø der en kan forvente vekst.
- Det kan forventes en eldrebølge i kommunen – først blant de yngst eldre, men etterhvert også blant de eldste og mest pleiekrevende aldersgrupper, de over 90 år.

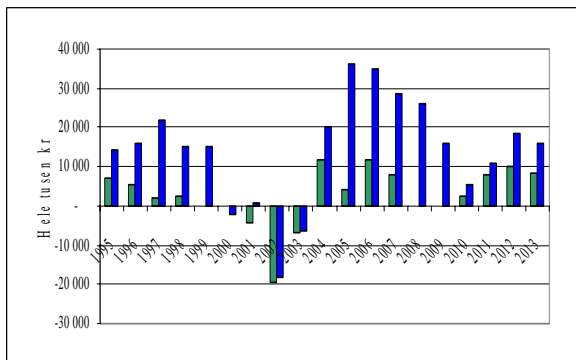
1. Ved denne revideringen skal en sikre tilstrekkelig areal for boliger i kommuneplanen dvs. videreføre eksisterende arealbruk. Det er tilstrekkelig areal til boligbygging i gjeldende kommuneplan.
2. Det skal vurderes om en skal legge ut et nytt boligområde på Helleland ev. gå videre med allerede regulert felt på Ramsland.
3. Det skal legges rekkefølgekrav på byggefelt i henhold til vurdering er som blir gjort i forhold til kapasitet ved skolene.

3. Kommunens økonomiske situasjon

Under dette kapitlet vises økonomisk utvikling og status samt økonomiske forhold som vurderes som viktige for Eigersund kommune og kommune-Norge generelt.

Regnskapsmessig driftsresultat de siste år

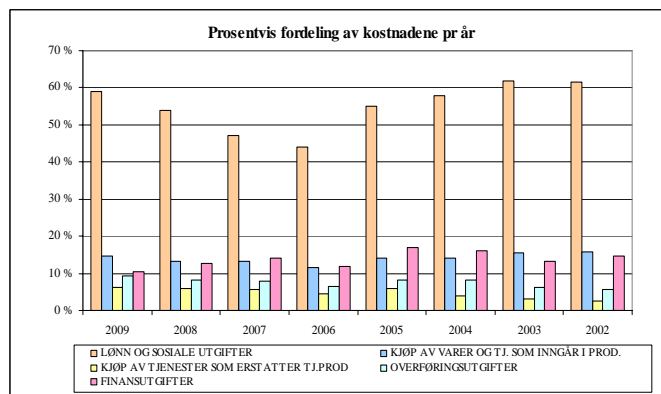
Diagrammet viser brutto driftsresultat (før finansposter (markert med grønn stolpe)), netto driftsresultat (etter finansposter, men før interne avsetninger til fond og bruk av fond (markert med blå stolpe)) samt regnskapsmessig mer/mindreforbruk.

Framstillingen viser følgende hovedtrender:

- Det økonomiske resultatet svinger betydelig fra år til år.
- Regnskapsmessig har vi hatt en nedgang fra 2005/2006.
- Både 2008 og 2009 har gitt oss marginale brutto driftsresultat.

Prosentvis fordeling av kostnadene pr. år

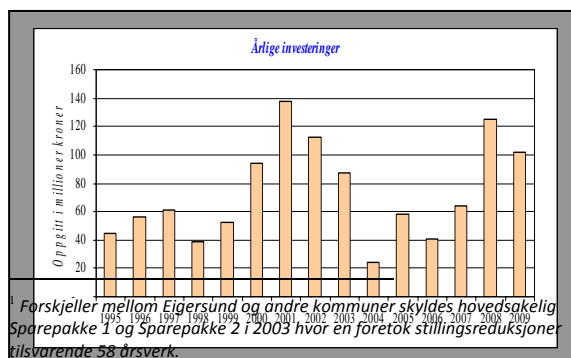
Oversikten viser at lønn og sosiale utgifter er den desidert største og økende kostnadsposten vår. Dette er en naturlig sak da vi er en tjenesteproduerende virksomhet.¹ Årsaker til økning i disse utgiftene er bl.a. at pensjonskostnadene forventes å stige betydelig pga. flere ansatte, høyere lønn pr ansatt pga. generell lønnsutvikling i samfunnet., lavere.

Fordeling av inntektene til Eigersund kommune

De største inntektene til kommunen (på lik linje med andre kommuner) er statlige rammeoverføringer (rammetilskudd, vertskommunetilskudd (spesielt for Eigersund kommune og ca. 30 andre kommuner) osv) samt skatt.²

Oversikt over årlige investeringer

Utviklingen i lånegjelden henger sammen med investeringskostnadene:

¹ Forskjeller mellom Eigersund og andre kommuner skyldes hovedsakelig Sparepakke 1 og Sparepakke 2 i 2003 hvor en foretok stillingsreduksjoner tilsvarende 58 årsverk.

² Mye av den relativt store økningen av skatteinntektene i Eigersund kommune for 2009 må bl.a. tillegges økt beman-ning ved Aker Solutions, dvs. at utviklingen ved Aker Solutions har stor betydning for skatteinntangen i Eigersund kommune.

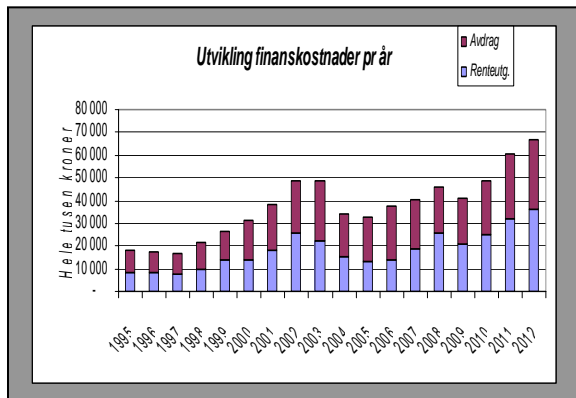
Diagrammet viser de årlige bruttoinvesteringene (inkludert utlån, aksjer og andeler) til Eigersund kommune i nevnte periode. I denne tabellen har vi trukket ut nedbetalingen av lån, Start-lån og salg av eiendommer.

Det påpekes at Kostra-tallene kan/vil inneholde feil, men det kan være grunn til å anta at feilene er jevnt fordelt mellom kommunene. Oversikten på neste side viser at Eigersund kommune ligger betydelig lavere enn andre

Utvikling finanskostnader og lånegjeld

Faktorer som spiller inn i denne tabellen er renten, vedtatt minimumsavdragsbetaling og samlet lånegjeld. Uansett faktorer som legges inn så har samlede finanskostnader for Eigersund kommune

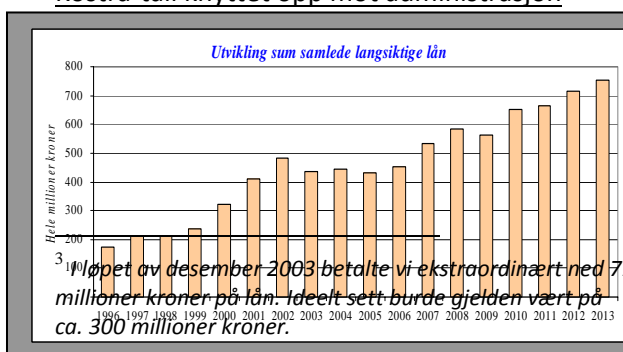
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009**	Totalt
1002 Mandal	2 337	2 584	2 407	2 262	2 232	2 863	2 936	17 621
1014 Vennesla	2 814	2 721	2 583	2 893	2 037	2 191	2 300	17 539
1101 Eigersund	1 641	1 405	1 255	1 437	1 231	1 308	1 330	9 607
1119 Hå	2 102	2 244	2 118	2 390	2 406	2 448	2 453	16 161
1120 Klepp	1 998	1 668	1 664	1 613	1 857	1 956	2 320	13 076
1121 Time	2 216	1 871	1 868	2 032	2 158	2 086	2 283	14 514
1224 Kvinnherad	2 447	1 929	2 393	2 312	2 132	2 535	3 153	16 901
1235 Voss	2 347	2 383	2 452	2 635	2 966	2 778	2 793*	18 354

steget i perioden som er vist. Deler av gjelden er realisert til forhold knyttet opp mot handlingsplan for eldreomsorg, skolebygg og selvfinansierende tjenester. I tabellen har en også lagt inn renteutgiftene og avdragene for økonomiplanperioden.

I løpet av perioden 2007 – 2013 vil den langsiktige gjelden øke betydelig. Økningen i gjelden henger i hovedsak sammen med vedtatte, statlige reformer (herunder handlingsplan for eldreomsorg, psykiatriplan, grunnskolereform), krav (for eksempel avløpsrensing), samt ombygging/nybygg av skoler.³

Kostra-tall knyttet opp mot administrasjon

kommuner knyttet opp mot administrasjonskostnader.

Det må stilles spørsmål om ikke administrative funksjoner bør økes. Dette for å frigjøre bla. toppledere i større grad fra saksbehandling og fått mer ressurser knyttet til utredning.⁴

Totalt kostnader for perioden 2003-2009 - Totalt Brutto driftsutgifter til funksjon 120 Administrasjon, i kr. pr. innb., konsern.⁵

Økonomiske utfordring:

De største økonomiske utfordringene for Eigersund kommune i årene er følgende:

- Skatteinngangen varierer betydelig mellom de ulike år, bl.a. pga. svingninger hos Aker Solutions.
- Behovet for økt tjenesteproduksjon er sterkt stigende. Oversikter fra både Det tekniske beregningsutvalg og KS viser at inntektene IKKE har økt tilsvarende behovet / kravet om økt tjenesteproduksjon.
- Lønnsutgiftene og pensjonsutgiftene stiger betydelig, og mer enn inntektene.
- Veksten innenfor ressurskrevende tjenester er sterkt økende.

⁴ Bla. har en ikke saksbehandlere innenfor Sentraladministrasjonen. Dette betyr at rådmann og / eller ledere må ta saksutredning.

⁵ Sammenligning med andre kommuner:

* 2009 tallene for Voss er stipulert ut i fra snittet de 3 siste årene pga manglende rapportering.

** Alle tall for 2009 er ureviderte tall pr. 15.3.2010 og kan endre seg.

- Det skal foretas reduksjoner knyttet opp mot vertskommunetilskuddet.
- Fra og med 2011 skal barnehagetilskuddet innføres i rammetilskuddet.
- Samhandlingsreformen antas å bli en utfordring – både i forhold til faglighet og økonomi.
- Høy lånegjeld – som er eksponert for rentesvingninger.
- Pga. bruk av premieavvik, på samme måte som stort sett resten av landets kommuner, kan / vil en få likviditetsmessige problemer kommende år.
- Det er forventninger om økt tjeneste-produksjon både politisk og i befolkningen.

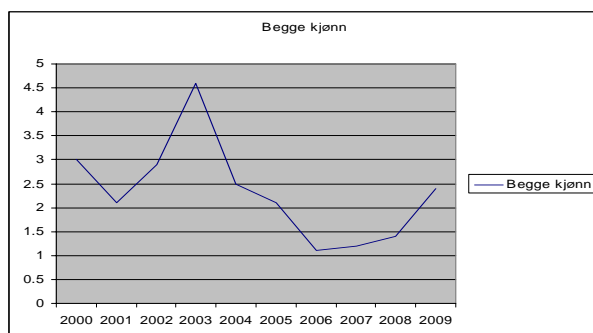
Ved denne revideringen skal en:

1. Søke å styre boligbygging i forhold til rekkefølgekrav m.m. på en slik måte at en optimaliserer kommunale investeringer og dermed hindrer nye dersom dette ikke er helt nødvendig.

4. Næringsutvikling

I Eigersund kommune er det særlig næringsmiddel og fiskerinæringen og aktivitet i og rundt hjørnesteinsbedriften Aker Solution som utgjør de sentrale delene av næringslivet. Det er Eigersunds sentrale plassering i Nordsjø-bassenget, med Norges beste naturlige havn, som gjør stedet så attraktivt. Havnen er hovedsakelig isfri og uten tidevannsforskjeller og er godt beskyttet mot vær og vind. I Eigersund er det en nær sammenheng mellom befolkningsutvikling og næringsutvikling. Når det gjelder arbeidsledighet er var den ved utgangen av 2009 den høyeste siden 2004. Samtidig er den fremdeles nesten halvparten av det den var i 2003.

Dersom en ser på hvordan arbeidsledigheten fordeler seg etter kjønn, ser en at det er flest menn som er arbeidsledige.

Eigersund har flere tunge næringsaktører som er utsatt for konjunktursvingninger. Et viktig fokus vil være å se på hvordan en kan utvikle aksene mellom Eigersund havn og Eigersund Næringspark ved E-39. Eigersund næringspark har et stort potensial for å bli et lokomotiv for hele Dalane og Sør-Rogaland. Her ligger en spennende og fremtidsrettet mulighet for samarbeid mellom Eigersund og Bjerkreim. En vil i kommuneplanen se på fremtidige utvidelsesmuligheter for dette næringsområdet.

Næringsmiddelindustri

Eigersund kommune har en relativt stor næringsmiddelindustri, både i tilknytning til fiskeri og landbruk. Både målt i antall ansatte og omsetning er dette en viktig og sentral del av del lokale næringslivet.

Det har i dag nesten ingen betydning hvor fiskeindustrien er lokalisert i forhold til fiskeflåten eller i forhold til lokalisering av oppdrettsnæringen jfr. leveringsstruktur. Det er en stadig utfordring å få til mer kontinuerlig produksjon for å jevne ut sesongvariasjoner m.h.t. råstoff. Tendensen er at mer og mer av råstoffet blir tilført med transport enten ved bil eller ved båt.

Næringsmiddelindustrien spenner fra mindre gardsproduksjon til Gilde Vest som er Norges største storfeslakteri. Anlegget på Tengs produserer bl.a. 4 millioner kilo kjøttdeig hvert år. Det er viktig å sikre at denne type videreforedling får sikre arealmessige rammevilkår, samt at en må oppmuntre til knoppskytning.

I kommuneplanen bør en vurdere muligheter for å utvide næringsarealene på Tengs og hvilke konsekvenser dette har for bl.a. jordvern.

En har for kommuneplanarbeidet definert referansekriterier som skal legges til grunn ved vurdering av innspill/valg:

Legge til rette for videreutvikling av eksisterende industri og servicebedrifter

Arbeide for å styrke Egersund som regionsenter for hande, service og kultur.

Prioritere og sikre areal knyttet til Egersund havn, for at havnen skal få sikre rammevilkår

Arbeide for å få tilrettelagt bedre kommunikasjonsløsninger m.h.t t effektive transportløsninger og kombinasjoner (jernbane, sjøtransport m.m). (Transportknutepunkt)

Legge til rette nye næringsarealer på landsiden.

Næringsvennlig og profesjonell offentlig sektor som gjennom sin planlegging og forvaltning legger vekt på å være løsningsorientert innen rammene for regelverket.

Samarbeid - for eksempel med Bjerkreim om en samordnet utbygging og utvikling av næringsområdene i Eigestad.

Fokus på foredlingsindustrien og tiltak i tilknytning til denne for eksempel utdanningstilbud, forskning, videreforedling m.m. jfr. Matfylket Rogaland, Dalane videregående m.m..

Støtte opp under næringsklynger, særlig i tilknytning til nisjenæringer.

Fornybar energi herunder vindkraft og stimulere til lokal produksjon/videreforedling av biomasse til for eksempel bioenergi m.m.

Vurdere mulighetene for å utvikle Egersund havn som cruisehavn.

Styrke og videreutvikle Kaupanes som logistikknutepunkt – vurdere arealutvidelse.

Legge til rette for reiseliv der dette kan skje uten konflikt samt prioritere reiseliv som tillegsnæring.

Kombinert med videre satsing på aktiviteter knyttet til havna, vil ny næringsvirksomhet i tilknytning til E-18 traseen og langs Rv måtte vurderes.

1. En legger til grunn at en ved denne revideringen vil vurdere muligheter for å utvide allerede eksisterende næringsarealer for å sikre rammevilkår for eksisterende bedrifter, samt mulighet for etablering av ny næringsvirksomhet langs hovedvegaksene.
2. Vurdere fortetting av eksisterende arealer – se på utnyttelsesgrad m.m.
3. Vurdere nye næringsarealer i tilknytning til hovedkommunikasjonsaksene.

4. En diskusjon vil også være i forhold til langsiktig jordvern og fremtidige utviklingsakser i forhold til Egersund by. Flere større og sentrale næringsområder grenser inn til landbruks-områder og skal disse ha mulighet for å utvides, legger dette stort press på dyrka mark.

Kystlinje, havner og kaier i Eigersund

KYSTLINE

- Fastland 88 km
- Øyer 208 km
- Totalt 296 km

Fordi folk bor så nært sjøen har kommunen en helt annen havnestruktur enn nesten alle de andre kommunen på Jæren og i Dalane . Bedriftene med stort transportbehov er stort sett lokaliserte til sjøen med til dels egne private anlegg. Denne utbyggingsformen sikrer næringslivet billig og effektiv dør til dør transport også ved bruk av båt. Sjøtransport er av avgjørende betydning for kostnadsnivået i næringslivet i Eigersund kommune. Egersund havn er sentral både lokalt, regionalt og på nasjonalt nivå.

Egersund har en av de mest komplette havnene når det gjelder varer og tjenester til fiskeflåten. En legger til grunn at arealbruken i gjeldende Havneplan i hovedsak blir videreført – dette må sees i sammenheng med revidering av havneplanen.

HAVNER

Egersund havn tilbyr alle de tjenester og servicefunksjoner som moderne fiskeri og transport trenger, samt kort vei til de viktigste markedene på kontinentet. Havnene er det mest sentrale mål for godstransport i Dalane.

Kommuneplanen bør bidra til økt aktivitet i tilknytning til transport av gods til og fra utlandet. Det bør og sees på muligheter for å etablere næringsaktivitet i tilknytning til havna som kan utnytte fortrinnet ved å ligge så nært de største og viktigste markedene i Europa. Det viktigste er at en klarer å utnytte konkurransefordelene Egersund havn har i forhold til andre havner langs kysten. Dette medfører at det er en overordnet strategi for

denne revideringen er å ikke gi slipp på industri og havneareal til andre formål.

I Egersund skjer det en god del lossing og lasting av båter. Det er tørrbukk som er den største type last som går over havna, fulgt av landing av fisk, stykkgodt og til sist våtbukk. En viktig forutsetning for å benytte sjøtransport er store volum.

En sentral rolle kommunen har er å bygge ut infrastruktur som kaier m.m. samt sikre areal gjennom kommuneplanen. Økende containerbruk i fremtiden f.eks. vil føre til økte arealbehov i tilknytning til havna.

Det er viktig å ha fokus på den sentrale betydningen havna har for næringslivet både direkte, men og indirekte gjennom avledet virksomhet. Deler av havna i Egersund ligger i og ved sentrumsområdene i byen og en utviding kan derfor by på problem som krever at en legger til grunn klare prioriteringer for bruk av areal:

- ❑ Kommuneplanen skal prioritere næringsareal som ligger til sjø for havnevirksomhet og næringsvirksomhet som er direkte knyttet til havnevirksomheten primært fiskeri og næringsmiddel samt oljerelaterte næringer.
- ❑ Nyetablering og utviding av havnefunksjonene bør videre skje gjennom samlokalisering eller i områder som ikke kommer i direkte konflikt med andre arealbruksinteresser i Vågen.
- ❑ Eksisterende industri/havnearealer bør der det er mulig sikres utvidelsesmuligheter.
- ❑ En legger ikke opp til omdisponering av havne- og industriområder i havnen til andre formål.
- ❑ Ny etablering og utviding av eksisterende boligområder skal ikke skje i direkte tilknytning til havneaktivitet jfr. støykrav m.m. i forurensningsloven.

Det er i transportplan for Dalane satt et delmål om at ingen bolig skal ha innendørs støynivå >35 dBA. Det er derimot ingenting i veien for å etablere kontor, servering m.m. i tilknytning til havna.

Utfordringer og veivalg **Infrastruktur og havner for fiskeri**

Fiskeindustrien er konkurranseutsatt og i arealsammenheng er det særlig investering i havn, vei og tilgang til billige tomter som er mest avgjørende for den lokale fiskeindustrien. I tillegg er også tilgang til gode lokaliteter for oppbevaring av levende fisk et viktig konkurransefortrinn.

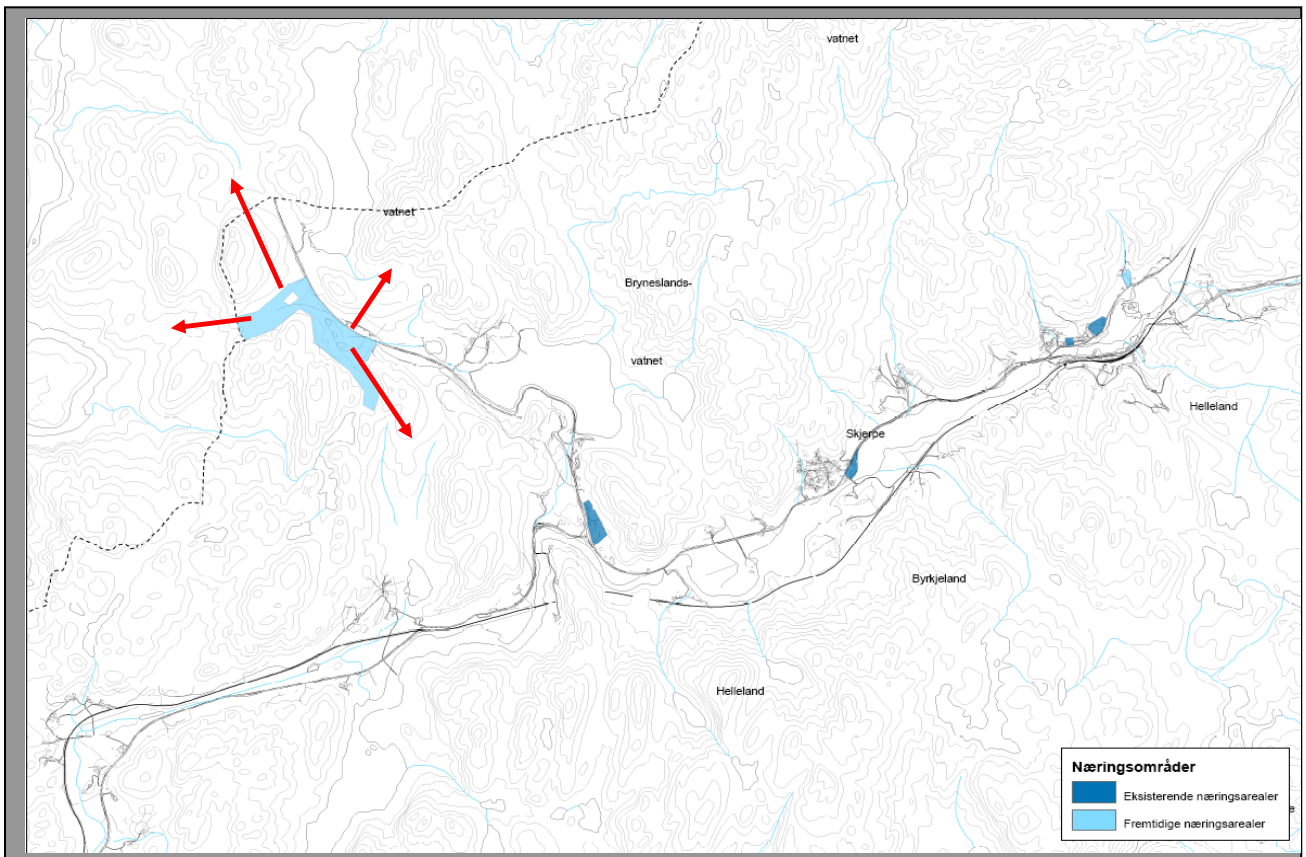
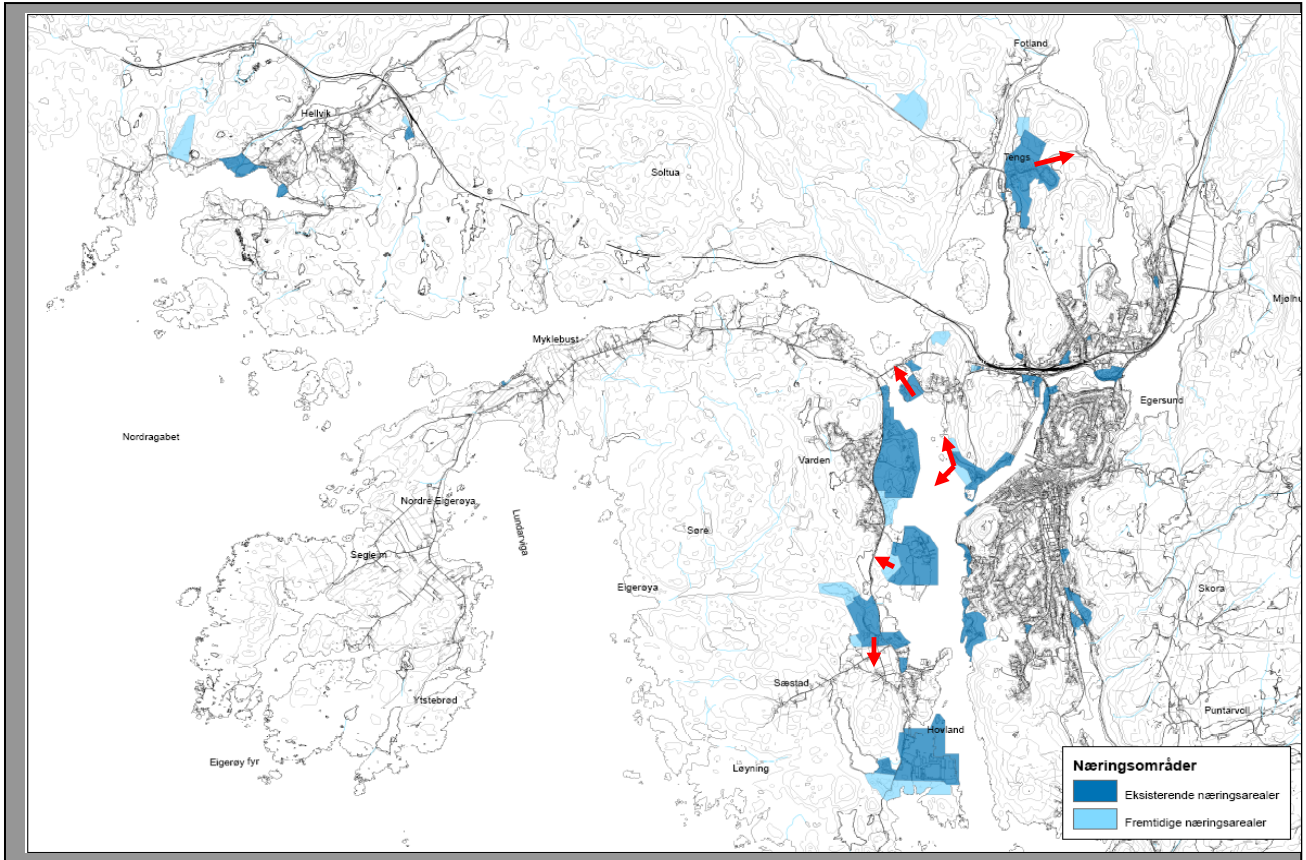
Lokalisering av fiskebedrifter og tilhørende infrastruktur er en stor utfordring med hensyn til å planlegge med utgangspunkt i store volum når det gjelder transport på land og sjø.

Det er ikke aktuelt å tildele nye konsesjoner for matfiskoppdrett for laks, sjøørret på kyststripa fra grensen mot Hå til Sokndal jfr. Nasjonale laksefjorder.

1. Areal i tilknytning til fiskerinæring og havbruk prioriteres foran areal for andre byggeområder for eksempel fritidsboliger i 100-meters beltet og sjønære områder.

Oversikt over næringsområder med potensielle utviklingsretninger

5. Boligbygging og bo- oppvekstmiljø

Status i dag er at gjeldende kommuneplan/kommunedelplaner legger opp til boligbygging ut frå 3 forskjellige hjemmelsgrunnlag:

1. Fortetting av eksisterende byggeområder
2. Fremtidige byggeområder der en har vist nye byggeområder for boliger
3. Områder for spredt boligbygging inntil 3 enheter, uten krav til reguleringsplan.

Trygge og gode oppvekstmiljø for barn og unge blir fokusert på som et viktig element.

Attraktive boligområder er et viktig lokaliseringstrinn ved valg av bosted.

Samtidig som den enkelte har helt klare preferanser for sine valg, må kommunen holde disse ønskene opp mot andre viktige element som er viktige for samfunnet for eksempel arealøkonomisering, friområder, transport m.m. Etablering av boligområder har også direkte og indirekte konsekvenser for kommunens økonomi i form av investeringer i infrastruktur, skoler, barnehage m.m.

Det bør derfor tidlig i planprosessen gjennomføres en grundig kartlegging av fremtidig utbyggingsmønster og barnetall for å få et så godt grunnlag som mulig for å kunne styre utbyggingen i tråd med kapasiteten i det kommunale tjenestetilbudet. Dette skjer i form av befolkningsprognose og fastsetting av boligbyggeprogrammet.

Kapasiteten innen skole og barnehage vil her være viktige faktorer for å kunne få en riktig utbyggingstakt.

Boligbyggeprogram for perioden må revideres. Følgende forhold vil være viktige i forhold til vurdering av boligbebyggelse:

- Det vil med utbyggingstallet som har vært de siste årene, være behov for om lag 900-1100 nye boliger i planperioden. Anslått arealbehov vil grovt være på om lag 5-800 daa. dersom en legger til grunn en blanding av ulike typer boliger, men med hovedvekt på eneboliger.
- Det er i gjeldende kommuneplan vist i overkant av 1400 daa med nytt boligareal

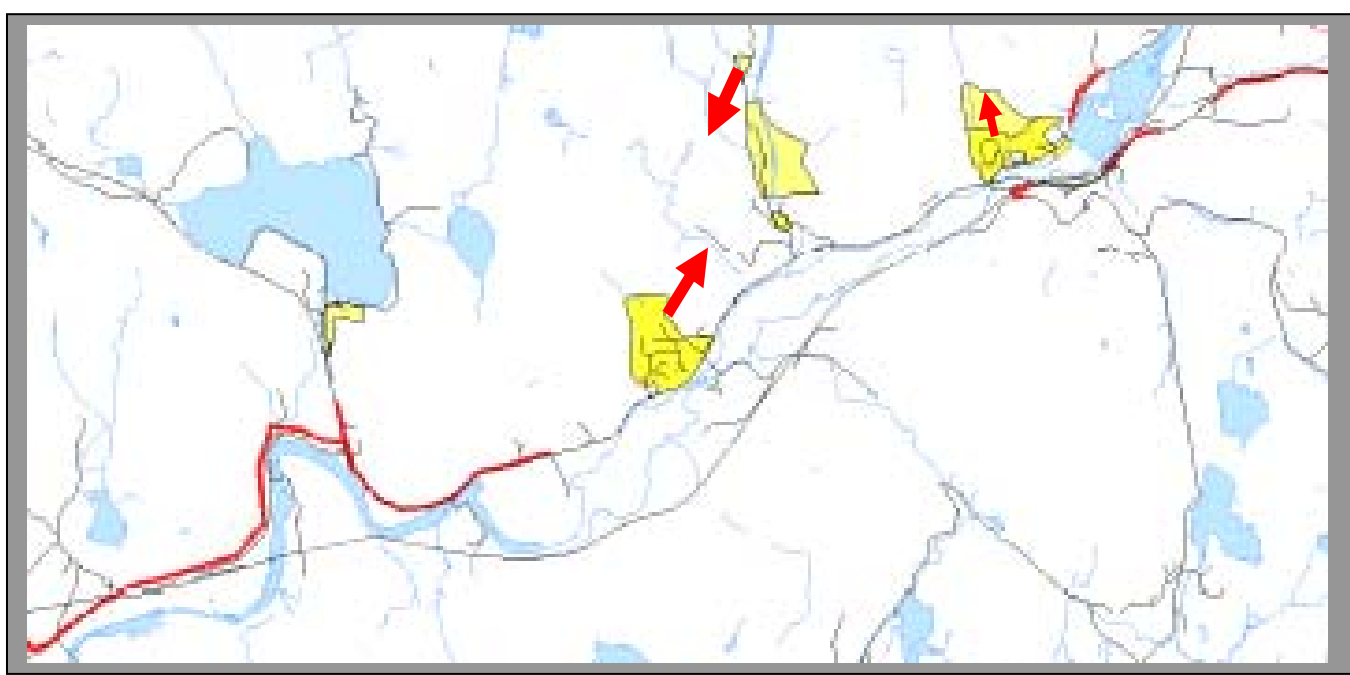
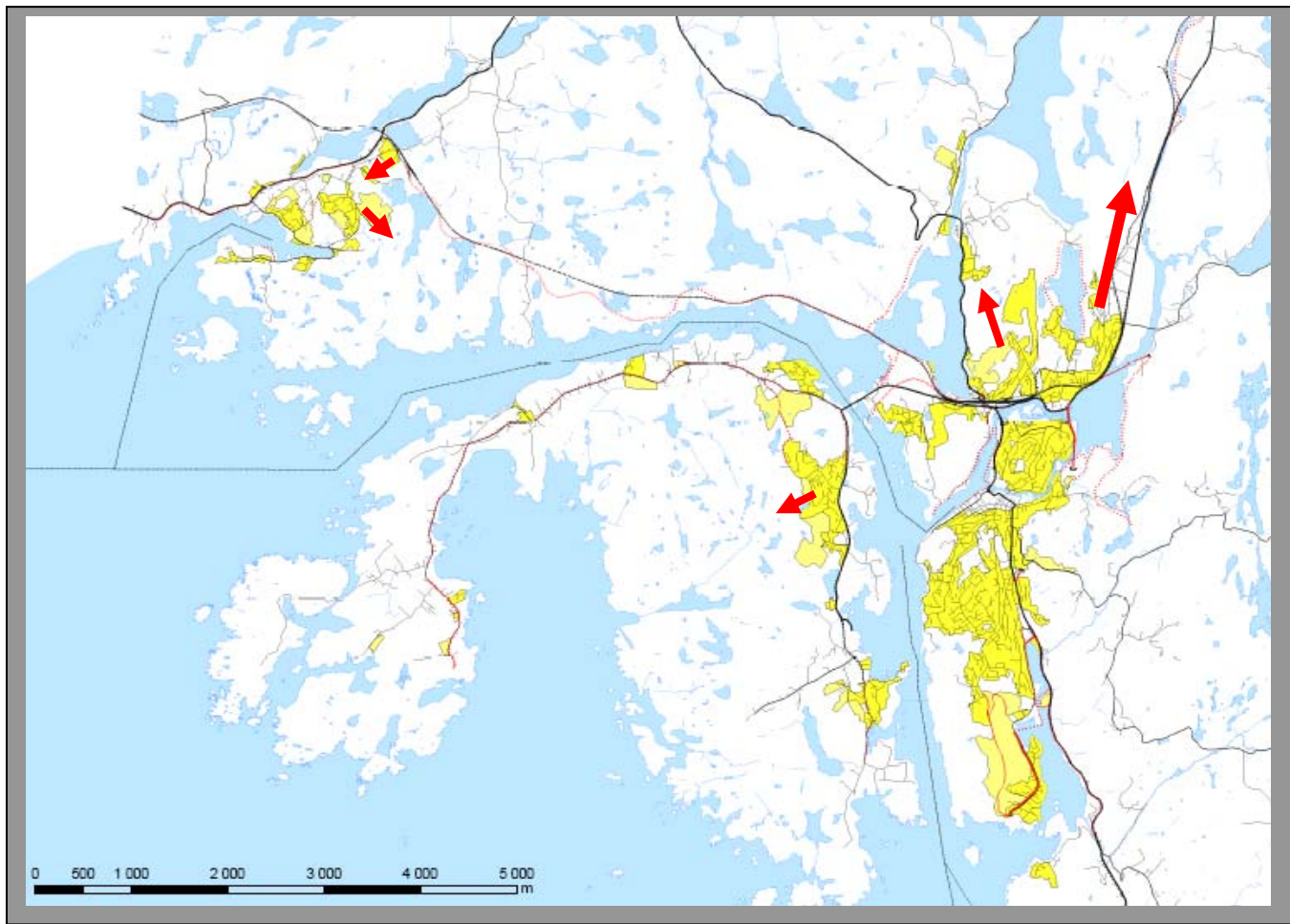
og om lag ¾ av dette er ferdig regulert og kan utbygges med om lag 700 boenheter.

- Det er derfor etter en planfaglig vurdering tilstrekkelig med boligområder i kommunen. Dersom en skal legge inn nye boligområder må en ta ut andre boligområder eller sette disse på vent.
- Det er behov for nytt boligområde på Helleland, dersom Ramsland ikke bygges ut. En legger til grunn at en bør søke å bygge opp under eksisterende boligområder for å ikke bidra til fragmentering. Bør være på om lag 30 boliger med mulighet for utvidelse.
- Eigersund er en tradisjonelt eneboligkommune – 80% av boligmassen er enebolig.
- Samtidig er det en klar dreining mot tomannsboliger/tett småhusbebyggelse. De siste 3 årene har 75-80% av nye boliger vært av denne typen.
- Utbygging av boliger i og nær sentrum kan innebære konflikt i forhold til ulike interesser; landbruk, handel, grønnstruktur/rekreasjon og bevaring av særegne bygningsmiljøer.
- Boligområder skal støtte opp om jærbanen.

1. Videreføre eksisterende arealbruk i kommuneplanen når det gjelder byggeområde for boliger. Sikre tilstrekkelig areal for boliger i kommuneplanen dvs. videreføre eksisterende arealbruk.
2. Det er tilstrekkelig areal til boligbygging i gjeldende kommuneplan og det legges ikke opp til å legge inn ytterligere areal i planperioden.
3. Hovedtyngden av boligbygging skal skje i regulerte strøk i tilknytning til Egersund, bydelen av Eigerøy, Hellvik og Helleland.
4. Det skal vurderes om en skal legge ut et nytt boligområde på Helleland ev. gå videre med allerede regulert felt på Ramsland.
5. Boligbyggingen skal vurderes mot skolekapasitet og annen offentlig infrastruktur. Boligområder som ligger til skoler med kapasitet skal prioriteres før boligområder som ligger til skoler som vil få kapasitetsproblemer ved ytterligere utbygging. Det skal legges rekkefølgekrav på byggefelt i henhold til vurdering er som blir gjort i forhold til kapasitet ved skolene.

Boligområder i gjeldende kommuneplan med potensielle utvidelsesretninger

6. Kommunen som organisasjon

Eigersund kommune skal arbeide for å få tilstrekkelig antall ansatte med riktig kompetanse for å løse tjenestetilbudet som kommunen har til enhver tid. Hva gjør Eigersund kommune til en attraktiv arbeidsgiver – hva må til for at en skal velge denne kommunen fremfor andre alternativer?

Som verktøy for å få dette til har Eigersund kommune vedtatt flere overordnede personalpolitiske planer som til sammen utgjør kommunens arbeidsgiverpolitikk.

I disse planene fremkommer mål og satsningsområder for planperioden. Planene vedtas politisk. Når det gjelder mål for personalpolitikken er de pr dags dato:

”Trivsel, tilhørighet og kompetente medarbeidere er sentrale nøkkelord i kommunens personalpolitikk, sammen med å tilstrebe likestilling mellom kjønnene og mangfold blant våre ansatte. Overordnet mål for personalpolitikken er å rekruttere beholde og utvikle kompetente, engasjerte og motiverte medarbeidere på alle nivå i organisasjonen.”

Bruk at IKT vil bli viktig i tiden fremover – og kanskje en i større grad vil se mulige IKT baserte alternativer for å løse oppgaver som vi ellers bruker personell til.

Kompetanse er et annet sentralt og viktig punkt. Her viser erfaringer at desentralisert utdanning på alle nivå er et svært godt virkemiddel for Eigersund kommune som organisasjon. Da kan ansatte og andre med tilhørighet i distriktet ta en grunn- eller videreutdanning i nærmiljøet og gjøre dette i tillegg til arbeid. Vi har sett at slike satsningsområder gir oss som arbeidsgiver bedre tilgang til kvalifiserte søkere. Økt tilgang til desentralisert utdanning må være et satsningsområde.

Det er viktig å arbeide med rekruttering både på kort og lang sikt. Som arbeidsgiver må vi i større grad enn tidligere ut og informere om kommunen som arbeidsgiver på ungdomsskoler, videregående skoler, høyskoler, på yrkesmesser osv.

Økt brukerfokus og press i kommuneøkonomien krever et kontinuerlig fokus på utvikling av de kommunale tjenestene. *Forebygging* vil være en viktig strategi, slik det bl.a. legges opp til i Samhandlingsreformen. Den ventede veksten i antall eldre gjør det nødvendig å fokusere spesielt på kapasitet og kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene.

1. Ved denne revideringen må en prioritere tiltak som bidrar til dokumentert mer effektiv drift.

Nødvendig utredninger

I forbindelse med revideringen i 2002 og 2007 ble det foretatt flere utredninger og kartlegginger som fremdeles har gyldighet. Dette gjelder bl.a. kartlegging av strandsonen m.m. Disse vil ligge som grunnlag også ved denne revideringen.

Ved denne revideringen ser en det som nødvendig å foreta følgende utredninger/revideringer av planer:

1. Ved denne revideringen er det særlig viktig å få revidert bolig-byggeprogrammet.
 2. Utarbeide befolkningsprognose på skolekrets nivå. Kommunen har en utfordring i å sikre at det er tilstrekkelig kapasitet på skoler etc. i de områdene som en åpner opp for utbygging. For å sikre en optimal ressursutnyttelse må dette være styrende for valg av utbyggingsområder.
 3. Landbruksplanen for Eigersund kommune revideres og forenkles parallelt med arbeidet med kommuneplanen.
 4. Havneplanen revideres av Havnesevenet og vil ev. levere innspill i forhold til arealbruk i havnene. En legger opp til å beholde eksisterende næringsareal.
 5. Flomsonekartlegging – Helleland og Eigersund-. Utredninger i forhold til §68 for eksempel flomsonekartlegging av Hellelands-vassdraget (NVE).
- Vurdere fremtidig utbyggingsakse for Eigersund by som eget delprosjekt.

4. Generelle tema og utfordringer knyttet til ulike forhold

En har nedenfor gått gjennom noen områder som vil kunne ha betydning for arealdelen. En har forsøkt å si noe om utfordringene, særlig på arealsiden.

Eigersund i en regional sammenheng

Eigersund har en strategisk plassering på sørvestlandet mellom de to store byene Kristiansand (80 000 innb) og Stavanger (100 000 innb). Stavanger er blant de områdene i Norge som har sterkest vekst. Det som skaper attraktivitet, er først og fremst en oppfatning av at kommunen oppfattes som et godt sted å vokse opp, muligheter for å få interessante jobber og tilgang til vakker natur. Globale, nasjonale og regionale utviklingstrekk påvirker i vesentlig grad utviklingen også i Eigersund. Når det gjelder pendling forholder Eigersund seg i dag i det alt vesentlige til Stavangerregionen.

Forbedret E39 og videre utvikling av Jærbanen vil bidra til å styrke dette forholdet.

Utfordringer og veivalg

- Hva er Eigersunds rolle i det regionale bildet? Skal Eigersund fortsette i sin posisjon eller skal Eigersund tydelig orientere seg i en retning?
- Hvilke muligheter og utfordringer skaper utbedring av E39 og utbygging av Jærbanen for Eigersund i et felles bo- og arbeidsmarked i Rogaland?
- Hva er de viktigste utfordringene i areal- og transportplanen for Dalane?
- Hvordan ønsker Eigersund å markedsføre seg i en regional sammenheng?

1. Disse spørsmålene vil en ta opp ved neste revidering.
2. Valgene en gjør i forbindelse med revidering av arealdelen skal støtte opp om Eigersund som regionsenter.

By- og byutvikling i Eigersund

I nylig vedtatt sentrumsplan var et sentralt tema å sette fokus på Eigersunds funksjon som regionsenter og videreutvikling av dette. I

denne omgang vil en derfor ikke ha noen tung revidering av Eigersund sentrum, da en nylig har vedtatt reguleringsplanen for sentrum som legger premisser for utviklingen av bysentrumet.

Denne planen tok en del viktige strategiske og tunge grep for utvikling av bykjernen.

Men en vil likevel legge til grunn følgende som gjelder innspill som berører Eigersund sentrum:

1. Nye tiltak skal bidra til å styrke og utvikle Eigersund som motor i regionen.
2. Kommuneplanen skal søke å peke på fremtidsutbyggingsakse(r) og utvidelsesretninger ev. som temakart.

Planleggingen må ta utgangspunkt i byens egenart og estetiske verdier, for bare da kan en få til en helhetlig utforming av bykjernene med god tilgjengelighet, økt handel og et levende bymiljø.

En vil fremdeles arbeide for å åpne byen mot sjøen og gjøre havneområdet i Vågen til en levende og tilgjengelig del av byens sentrum. Dette er også i tråd med vedtatt sentrumsplan.

Muligheten for å etablere en sammenhengende promenade langs havna bør vurderes og ev. sikres juridisk og må søkes å vises i kommuneplankartet med rettsvirkning.

Følgende fokus og holdninger er sentrale når det gjelder dette: "Hovedprinsippet vil derfor fortsatt være vern gjennom bruk."

- ❑ I satsingen på Eigersund sentrum, ligger og at eventuelle nye kjøpesentre ikke skal legges utenfor byens sentrum. I dette ligger det at en ønsker mest mulig sammenhengende næringsarealer i sentrum for å forhindre fragmentering.
- ❑ Er det mulig for relokalisering av eksisterende industrivirksomhet for å skape nytt sentrumsareal? Dette er et langsiktig tiltak som en vil se på ved neste revidering av kommuneplanen..
- ❑ Kulturlivet og handelen danner den viktigste rammen for å utvikle et sterkt og livskraftig sentrumsområde som trekker folk fra hele regionen.

En viser til at en nylig har vedtatt ny sentrumsplan for Eigersund og en legger derfor ikke opp til særlig fokus på sentrum utover å beholde sentrumsområdene og eksisterende arealbruk.

Tettstedsutvikling i Eigersund kommune

Gjennom kommuneplanen skal en søke å få fastlagt et utbyggingsmønster med en tettstedsstruktur som kan opprettholde bosettingen og tjenestetilbudet på lavest mulig funksjonsnivå. I Eigersund kommune gjelder dette Helleland og Hellvik. Det må være tilstrekkelig areal for eventuell utviding og nyetablering.

Boligområder skal støtte opp under stedets lokalsenterfunksjon :

1. Det må i tilknytning til Helleland defineres et fremtidig nytt boligområde fortrinnsvis i tilknytning til eksisterende boligområder eller vurdere om allerede regulert boligområde ved Ramsland kan utbygges.
2. Det vurderes å være tilstrekkelig med boligområder i Hellvik i planperioden.

Spredt boligbygging

I gjeldende kommuneplan er det lagt inn områder som legger til rette for spredt boligbygging. Nye områder for spredt boligbygging skal kunne vurderes for indre del av kommunen, områder der det er særlige bosettingshensyn og der det ikke er godkjent områder for boligbygging i nærheten. For å få en best mulig kartlegging av aktuelle områder vil en være avhengig av å få lokale innspill, og samarbeide med velforeninger, lag og organisasjoner.

Følgende kriterier bør oppfylles:

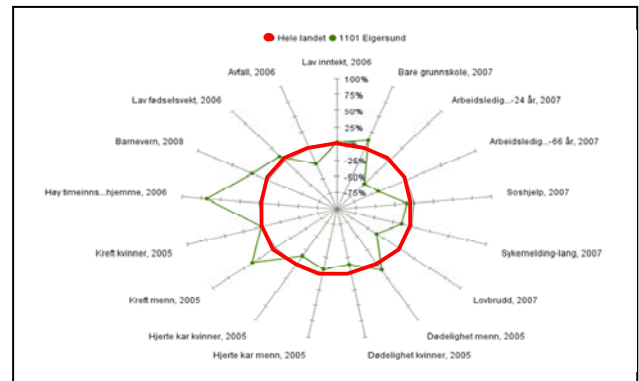
- bør være lokalisert i rimelig nærhet av elforsyningsnettet
- må ikke være i konflikt med Rammeplan for avkjørsel
- ikke i konflikt med 100-meters beltet og landskapsvern/tilpassing samt 50 m-beltet fra vassdrag.
- må ikke medføre nye jernbanekryssinger jfr. Jernbaneverket
- skal ikke komme i konflikt med kjerneområder for landbruk og skal ikke lokaliseres til dyrka mark

- bør være lokalisert slik at en i størst mulig grad kan benytte kollektivtilbudet

1. En viderefører eksisterende bestemmelser med mindre justeringer som fanger opp eksisterende boligbebyggelse i LNF områder, slik at en reduserer antall dispensasjoner.

Helse, omsorg - folkehelse

Kommunebarometeret er en sammenstilling av folkehelsestatistikk som gir et bilde av noen utvalgte indikatorer innenfor demografi og sosioøkonomiske faktorer, risikofaktorer, beskyttende faktorer, helsetilstand og helsetjenester i kommunen. Barometeret gir ikke noe fasitsvar som beskriver sannheten om tilstanden, men det gir et helhetsinntrykk.

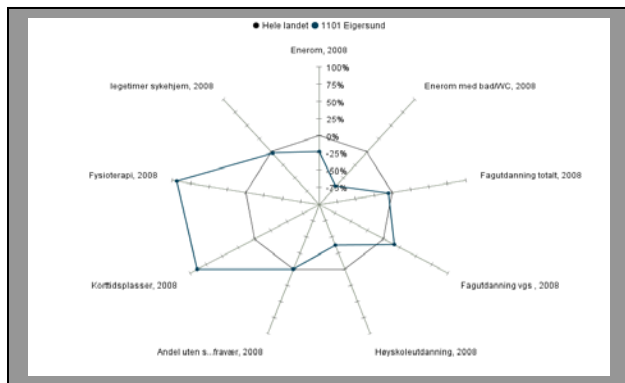
Figuren viser avvik (i prosent) mellom Eigersund kommune og det som er gjennomsnittet for Norge. Verdier innenfor den røde ringen er et tegn på bedre resultat enn i landet for øvrig. I forhold til de utvalgte indikatorene i kommunebarometeret skårer Eigersund i hovedsak bra, sett i forhold til landsgjennomsnitt. Det fremgår imidlertid at kommunen bl.a. har en høy andel hjemmeboende med høy timeinnsats og høyere antall barn som har mottatt hjelpe/omsorgstiltak innen barnevern. Kommunens utfordringer er å arbeide helhetlig for å opprettholde et positivt nivå der dette finnes, og å arbeide for positiv utvikling der tendensen er negativ.

Barn og eldre er de største forbrukerne av kommunale tjenester. Norge står foran en stor vekst i aldersgruppen 67-79 år, og veksten i denne gruppen vil være større enn i den aldersgruppen som bidrar til vekst i kommunale

inntekter. Kommunen må derfor være godt forberedt i forhold til å møte disse utfordringene. Gjennom kommuneplanen må kommunen sikre at det avsettes tilstrekkelig areal til å dekke behovet innen helse- og omsorgssektoren, og at bygningsbehovet lokaliseres hensiktsmessig i forhold til fremtidig service og bosettingsmønster. I tillegg må kommunen være konkurransedyktig i forhold til å skaffe seg nødvendig arbeidskraft i fremtiden.

- Korrigerte brutto driftsutgifter, institusjon, pr. kommunal plass viser at Eigersund ligger lavere enn både kommunegruppe 11, Rogaland og landsgjennomsnittet.
- Korrigerte brutto driftsutg. pr. mottaker av kjernetjenester til hjemmeboende ligger over både kommunegruppe 11, Rogaland og landsgjennomsnittet.

Dette samsvarer med at Eigersund kommunes har hatt en bevist og vedtatt satsing på at en skal bo lengst mulig i sin egen bolig samt etablering av omsorgsboliger m.m. Tabellen under tar ikke hensyn til bo og servicesenter, bare sykehjemsplasser.

Kvalitetsbarometer for pleie- og omsorgstjenester i Eigersund kommune viser avvik (i prosent) mellom Eigersund kommune og det som er gjennomsnittet for Norge. Verdier utenfor den sorte ringen er et tegn på bedre resultat enn i landet for øvrig. Med tanke på den veksten i tjenesteforbrukere man vet kommer, har Eigersund kommune en stor utfordring i forhold til å opprettholde kvalitet i tjenestetilbudet.

1. Ved denne revideringen vil en søke å sikre tilstrekkelig areal for nye pleie- og omsorgsboliger i Eigersund dersom det ikke

kan gjøres innforbi eksisterende byggeområder for dette formålet.

Oppvekst, barnehage og grunnskole

- Oppvekst

For at Eigersund kommune skal være en attraktiv bo- og oppvekstkommune er det viktig at alle enheter har fokus på oppvekst som tema, og at det skal være en helhetlig tilnærming og forståelse av barn og unges interesser og behov. Dette innebærer at barn og unges interesser skal bli ivaretatt i kommunens samlede virksomhet, alt i fra arealplanlegging for gode fysiske oppvekstmiljø til tilrettelegging for fritidsaktiviteter og tjenesteyting for øvrig.

Målet er at kommunen arbeider forebyggende, ved tidlig intervensjon og blant annet oppfølging gjennom familiesenter.

Eigersund kommune ønsker å fokusere på helhetlig og samordnet innsats i kriminalitetsforebyggende arbeid, gjennom for eksempel SLT.

- Barnehage

Hovedoppgaven for kommunen som barnehagemyndighet er å oppfylle lovens krav om rett til barnehageplass. Den retten kan oppfylles av kommunen som barnehageeier eller av private aktører. Dette gir en dekning på 83,1% (2008). Kommunen har gjennom egen plan for utbygging av barnehager tatt grep for å sikre full barnehagedekning .

Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage viser at Eigersund ligger over både kommunegruppe 11, Rogaland og landsgjennomsnittet.

1. Befolkningsfremskrivninger fra 2007 viser at behovet for barnehageplasser vil stabiliseres i årene fremover. Det som vil kunne være en utfordring er endringer i antall timer barn oppholder seg i barnehagen.
2. Det legges derfor i utgangspunktet ikke opp til å sette av ytterligere areal for nye barnehager ved denne revisjonen uten at det kommer innspill om dette.

- Grunnskole

Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning i prosent er 8,3, som er lavere enn gjennomsnittet i kommunegruppe 11 som har 8,4. Men det er betydelig høyere enn snittet i Rogaland som er på 5,9%.

Når det gjelder korrigerede brutto driftsutgifter til grunnskole, per elev ligger Eigersund høyere enn både kommunegruppe 11, Rogaland og landsgjennomsnittet.

1. En må sikre en styring av nye boligområder slik at en utnytter skolekapasiteten på en best mulig måte.
2. Det legges opp til å sikre tilstrekkelig areal i forbindelse med denne revisjonen i den grad det kommer innspill fra skolene om dette.

- Barnevern

Netto driftsutgifter per innbygger 0-17 år, når det gjelder barneverntjenesten ligger denne over både kommunegruppe 11, Rogaland og landsgjennomsnittet. Dette samsvarer med at andel barn med barneverntiltak ift. innb. 0-17 år ligger en på 5,0%, men kommunegruppen 11 ligger på 4,7%, Rogaland på 3,8% og landsgjennomsnittet 4,1% (2008).

Administrasjon og styring

Eigersund kommune har en liten administrasjon sett i forhold til kommunestørrelsen. Dette viser seg bl.a ved at når det gjelder netto driftsutgifter til administrasjon og styring i kr. pr. innb. ligger Eigersund kommune betydelig lavere enn kommunegruppe 11, Rogaland og landsgjennomsnittet.

Det er en stor utfordring at oppgavene som skal løses er de samme i Eigersund kommune, men ressursene er mye mindre. Det er derfor viktig at det er samsvar mellom forventninger og kapasitet. Dette må være styrende for det ambisjonsnivået en legger seg på fremover.

Tilgjengelighet for alle

Å skape et tilgjengelig samfunn er viktig for menneskers mulighet til selvstendig liv, samtidig som manglende fysisk tilgjengelighet er den problemstillingen som er enklest å visualisere.

Det er viktig at kommunene gir de ulike organisasjoner, brukergrupper eller enkeltpersoner som kan representere funksjonshemmedes sak, anledning til å fremme synspunkter. I Eigersund kommune skjer dette gjennom Felles brukerutvalg.

En har tidligere etablert samarbeid med det kommunale råd for funksjonshemmede/ seniorrådet som skal bidra til at disse hensynene blir ivaretatt både som aktiv deltaker i planprosessen og som høringsorgan.

1. Prinsippet om tilgjengelighet/universell utforming legges til grunn i tråd med gjeldende lov- og regelverk.

Tilgjengelighet er også en viktig del av å gjøre det lokale næringslivet mer konkurransedyktig.

Areal for offentlige og allmenntilgjengelig virksomhet

Dette er i hovedsak områder avsatt til offentlige bygg/anlegg samt andre samfunnsnyttige formål.

Ved valg av nye byggeområder for bolig vil dette ha konsekvens for etterspørsel og behov for offentlige tjenester. Det er derfor viktig å ha god informasjon om hvor og når eventuell utbygging skal skje og hvilke offentlige tilbud som må etableres i området. Det vil i første rekke være snakk om areal for skole og barnehage.

- I arbeidet med å styrke Eigersund som regionsenter skal en prioritere denne som område for lokalisering og etablering av regionale anlegg og institusjoner og andre offentlige fellesfunksjoner.

Når og hvordan en etablerer offentlig virksomhet vil kunne ha store konsekvenser for kommunens økonomiske handlefrihet. En bevisst planlegging og etablering vil kreves for å få optimal utnytting av kommunale investeringer for eksempel gjennom sambruk og samlokalisering av funksjoner.

1. En vil ved denne revisjonen legge vekt på å samordne utbygging av boliger og annen infrastruktur i form av rekkefølgekrav for å

utnytte eksisterende infrastruktur best mulig.

2. Kommuneplanen må vurdere å avsette tilstrekkelig areal for offentlige formål, samt areal for allmennyttig virksomhet i den grad det kommer innspill om dette.

Reiseliv

Naturen har alltid vært et grunnelement i det norske reiselivsproduktet, så også i Eigersund. Vår kommune har naturopplevelser som et stadig større reisende publikum setter pris på herunder Magma-geopark, Eigerøy fyr, turvei til Hellvik, Auglend m.m. Et flertall av arbeidsplassene i hotell- og restaurantbransjen finnes i eller i nærheten av sentrum av Eigersund.

Det vil være viktig å tilrettelegge for aktivitets og opplevelsestilbud i tilknytning til denne næringen. Her er også tiltak knyttet til "Nordsjøvegen" viktig. Det er ikke ønskelig med hytter innen området som i dag omfattes av kommunedelplan for Eigersund by, her er det lagt opp til etablering av større reiselivsbedrifter i form av hotell og lignende.

I deler av kommunen, for eksempel store deler av Eigerøy, området langs Nordasundet og Hellvik, der aktiviteten er størst, nærmer en seg et metningspunkt for hva som er mulig av utbygging. Nye søknader om etablering og utviding av reiselivsbasert næring i slike område må vurderes ikke bare ut i frå den enkelte eiendom, men må sees på i en større sammenheng.

Reiseliv omfatter ikke bare selve overnattingsstedet, minst like viktig er å legge forholdene til rette for opplevelsestilbud og friområder som en del av et totalt reiselivskonsept f.eks. golfbane m.m.

1. Kommuneplanen skal ikke åpne opp for å omdisponere eksisterende friluftsområder /friområder da disse er viktig for opplevelse og rekreasjon for bl.a. reiselivsnæring, og befolkningen i Eigersund kommune.

Fritidsbebyggelse

Eigersund kommune har omlag 70

byggeområder for fritidsbebyggelse i kommuneplanen og dette er en økning på over 50% i forhold til 2001.

Eigersund kommune er en av de store hyttekommune i Rogaland. En har bl.a om lag dobbelt så mange hytter som gjennomsnittet i Rogaland. Samlet har en over 1000 registrerte fritidsboliger, samt et ukjent antall andre bygninger som brukes som fritidsboliger uten å være registrert for eksempel sjøbuer, bolighus m.m.. Enkelte område er i ferd med å nå et metningspunkt for hva det kan tåle av hyttebygging.

En bør være forsiktig med å privatisere områder i kommunen for noen få, på bekostning av kommunens 14000 innbyggere.

Det vil i kommuneplanen bli en sentral utfordring å legge vekt på angi de områdene hvor en ønsker hyttebygging, samt hvor fortetting i eksisterende områder er ønskelig/mulig. Eksisterende regulerte hytteområder bør vurderes for å se hvor det er det er mulig/ønskelig med fortetting for om mulig å utnytte disse på en bedre måte.

Av hensyn til landbruket vil en prioritere innspill om utleiehytter og annen tilleggsnæring i landbruksområdene i tilknytning til aktive bruk på bekostning av ordinære hyttefelt. Det må også vurderes om det står driftsbygninger m.v hvor en kan åpne opp for bruksendring til bygg for turistvirksomhet.

Innspillene knyttet til hyttebygging vil bli vurdert ut fra følgende kriterier:

- må ikke være i konflikt med 100-meters beltet eller ubebygde kystnære områder.
- må ikke være i konflikt med 50m beltet langs sjø og vassdrag
- prioritere områder der en legger opp til fortetting eller utviding av eksisterende områder istedenfor nye områder.
- Ikke åpne opp for bygging av fritidshus i strandområde/kystnære områder vest for Fv. 44 .
- god landskapstilpasning, ikke for bratt, på høydedrag m.m.
- prioritere prosjekt der hytter er tilleggsnæring (utleie/reiseliv)
- ikke i konflikt med jordvern hensyn
- arealøkonomisering dvs. små kompakte,

- ikke store og arealkrevende
- prioritere områder som har eksisterende infrastruktur (strøm, avkjørsel, veg, vann og kloakk)

Områder for friluftsliv og rekreasjon

Eigersund har en skjærgård som i bl.a. består av Nordra-Sundet og Søre-Sundet. På sommerstid er dette et mye brukt område for rekreasjon og båtliv. Det er viktig å sikre og bygge ut fasiliteter (kai, toalett etc.) ytterligere for å øke kapasiteten, som i sommerhalvåret er presset flere steder.

Det er også mange friområder/friluftsområder som har stor betydning for kommunens innbyggere og bidrar til at det er attraktivt å bo i kommunen.

I Eigersund er det mange småbåter og det er i gjeldende kommuneplan lagt ut følgende områder for småbåthavn som ikke er utbygd:

- Lygre
- Kattaviga
- Nysundhalsen
- Fiskarvik

Samlet har disse et potensiale for om lag 400 nye båtplasser utover det som er i kommunen i dag. Av disse er Fiskarvik og Nysundhalsen regulert.

1. Forslag til nye byggeområder skal ikke komme i konflikt med eksisterende friområder/friluftsområder eller kjente utfartsområder.
2. En legger opp til å beholde de områdene som ligger som småbåthavner i gjeldende kommuneplan.
3. Etablering av småbåthavner må ikke komme i konflikt med havneareal /farleder/næringsareal eller eksisterende friluftsområder.
4. Det legges ikke ut ytterligere områder før de 4 områdene som allerede er lagt inn er bygd ut, men en kan åpne opp for mindre justeringer av eksisterende småbåthavner der dette ikke kommer i konflikt med farleder og allmenne hensyn.

Landbruk, natur og friluftsliv

Arealfordeling i Eigersund kommune

Jordbruksareal :	50.060 dekar
Skogbruksareal (produktivt):	60.000 dekar
Annet areal:	283.840 dekar
Vann:	36.100 dekar
Totalt	430.000 dekar

I Eigersund er landbruket en viktig næring, og i stor grad "allestedsnærværende". I de fleste delene av Eigersund vil det være nærhet til landbruksarealer. Dette gjør at en i mange arealdisponeringssaker må vurdere forholdet til landbruket. En ser ofte at det er konflikter når en ønsker å nytta jordbruksarealer til andre føremål. Dette kan være for eksempel industri, hyttebygging eller boligbygging. Delegasjon av vedtaksrett gjør kommunen stadig mer synlig som landbruksmyndighet. Arealdisponeringer i landbruksområdene reguleres av spesiallover.

I kommuneplanen vil utfordringen være å ta vare på de arealene som gir produksjonsgrunnlaget for jord- og skogbruket i kommunen. Samtidig som en gir muligheter for etablering av annen næring uten for store konflikter. En må gjennom kommuneplanen gi klare signal om hvilke areal som kan brukes til andre formål.

1. Kommuneplanen gir signal om areal som er spesielt verdifullt for jordbruket og skogbruket gjennom avmerking som hensynssoner:
 - Kjerneområder for jordbruk- Områder med meget sterke jordbruksinteresser.
 - Kjerneområder for skogbruk- Områder med sterke skogbruksinteresser.Det er utarbeidet en egen landbruksplan for kommunen som revideres samtidig.

Jordbruk

Jordbruket i Eigersund har hatt følgende utviklingstrekk 2000-2009: Jordbruksareal brukt til slåttemark, åker og beite har økt fra omlag 48009 daa til 50.060 daa.

Antall gårdsbruk som søkte produksjonstillegg har blitt redusert fra 285 til 212.

Gjennomsnittlig bruksstørrelse (inkludert leiejord) regnet i daa slåttemark/åker/beite bruk har økt fra 168 daa til 236 daa.

Selv om det totale jordbruksarealet øker noe har vi likevel i kommunen en arealkonflikt mellom verdifullt jordbruksareal og utbyggingsinteresser. Bakgrunnen for dette er kort sagt at Egersund by og de andre tettstedene ut fra en historisk utvikling ligger i eller rett ved produktive jordbruksareal.

Nesten all fulldyrka jord, overflatedyrket jord og innmarksbeite brukes til produksjon av gras som nyttes til fôr i husdyrproduksjonen.

I følge søknader om produksjonstilskudd i jordbruket har antall driftsenheter med melkekyr blitt redusert fra 82 i 2005 til 50 i 2009. Antall driftsenheter med sau over ett år er redusert fra 194 i 2005 til 177 i 2009. Antall driftsenheter med avlspurker er redusert fra 8 i 2005 til 4 i 2009. Antall driftsenheter med slaktegris er redusert fra 17 i 2005 til 12 i 2009. Antall driftsenheter med vernehøner er redusert fra 15 i 2005 til 11 i 2009.

Melkeproduksjonen er fortsatt bærebjelken i jordbruket i Eigersund, og denne produksjonen går også ned. Total kumelkkvote i Eigersund er redusert med 252 tonn fra 1.1.2006 (7403 tonn) til 1.1.2008 (7151 tonn). Mange har i denne perioden valgt å selge melkekvote. Det er også mange som fortsatt ønsker å satse en framtid med melkeproduksjon. I 2008 var det 29 stk. som kjøpte melkekvote av Staten og 4 stk. kjøpte melkekvote privat. Gjennomsnittlig melkekvote i Eigersund pr. 1.1.2008 er på ca. 117.000 liter. Det er 7 godkjente samdrifter i melkeproduksjonen.

Dyrket og dyrkbar jord har i utgangspunktet et sterkt vern i jordlova av 12. mai 1995, § 9: "Dyrka jord må ikke brukast til føremål som ikke tar sikte på jordbruksproduksjon. Dyrkbar jord må ikkje disponerast slik at ho ikkje vert eigna til jordbruksproduksjon i framtida." Også St meld nr 29 (1996-97) legger større vekt på jordvern, og særlig vern av den beste jorda. Videre viser en til eget "jordvernbrief" datert 21.02.2006 fra landbruks- og matministeren og miljøvernministeren til alle kommuner.

Landbruks- og matdepartementet mener likevel at det er nødvendig med et langt sterkere jordvern enn i dag. Landbruks- og

matdepartementet sendte på høring 11.09.2009 forslag til hjemmel for varig vern av den beste matjorda i Norge. Et jordvern vil gi en sterkere sikring enn det jordarealene i dag har etter jordloven. Kun tre prosent av Norges areal er dyrka jord, og bare en tredjedel av dette er egna for matproduksjon. Vi trenger dyrket og dyrkbar jord for å sikre matforsyning på lang sikt. De siste årene er det rapportert om en årlig omdisponering opp mot 25 000 dekar dyrket og dyrkbart jordbruksareal i Norge.

For jordbruket er det viktig at et en har større sammenhengende jordbruksareal, med minst mulig "lappeteppe" mellom jordbruk og byggeområde, trafikkareal m.m.

1. Det vil i kommuneplanen bli lagt vekt på å ikke skape "lappetepper" for å sikre rammebetingelsene for landbruket.
2. Dersom dyrka mark skal vurderes omdisponert, må dette skje samlet og utifra en langsiktig utbyggingstankegang, slik at arealbruken sikres videre utvidelsesmuligheter og en slipper å punktere nye områder. Dette vil skape forutsigbarhet for alle parter.
3. Dette vil ev. bli avmerket i temakart, men uten rettsvirkning.

Kommunen har etter skjønn rangert konfliktgraden mellom jordvern og utbygging i kommunen, ved å legge vekt på klima og vekstforhold, størrelsen på jordbruksarealene, jordbruksdriften i dag, befolknings- og næringsutvikling:

Stor grad av konflikt: Egersund

Middels grad av konflikt: Hellvik, Eigerøy

Liten grad av konflikt: Helleland, resten av kommunen

Utfordringer i landbruket

- Tradisjonelt jordbruk:

Det er et stort investeringsbehov i jordbruket. Dalane er et prioritert område for bruk av bygdeutviklingsmidler i landbruket. Det er viktig å gi informasjon om støtteordningene til tradisjonelt jordbruk. Det er store forskjeller i lønnsomhet mellom bruk. Mange bruk trenger derfor økonomisk veiledning. I Eigersund er det mange småbruk og mange deltidsbønder. Det er også noen store driftsenheter med sau og

melkekyr. Interessen for sau/villsau er økende. Sauetallet er på vei opp. En er imidlertid bekymret over utviklingen i melkeproduksjonen. Det er kun 50 melkebruk i igjen i kommunen. Mange har solgt, leid bort kvoten eller gått inn i samdrift i melkeproduksjonen.

- Tilleggsnæringer:

For mange bruk kan nye landbrukstilknyttede næringer være viktig for å opprettholde inntektsgrunnlaget. De fleste bruk i Eigersund driver tradisjonelt jordbruk med husdyrdrift. Det er viktig å stimulere til nytenkning og gi informasjon om tilskudds-ordningene til nye næringer.

1. Det er viktig at ev. tilleggsnæringer ikke kommer i konflikt med kjerneområder for landbruk i kommunen og at det er arealbruk som primært faller inn under pbl § 25,1.ledd nr. 2.

Skogbruk

- ❑ Tilplantet areal i kommunen er ca 21.000 daa, herav ca 13.000 daa gran og 8.000 daa furu/lerk.
- ❑ Produktivt skogareal : ca 60.000 daa, av dette er økonomisk drivbart : ca 40.000 daa.
- ❑ Tilvekst : Gran: 5.000 m³; Furu/ Lerk: 2000 m³ og løvskog: 2.000 m³.
- ❑ Potensiale for årlig avvirkning første 10-arsperiode:
Gran: 2.500 m³, Furu/ Lerk: 300 m³ og lauv: 2.000 m³.
Gjennomsnittlig planting siste 10 år har vært ca 25.000 planter.
Gjennomsnittlig avvirkning siste 10 år har vært ca 3000 m³.

Eigersund kommune har ikke naturlig barskog. Av lauvtrær er det bjørk og eik som dominerer. Hovedtyngden av eik finner en på strekningen Tengs - Dyrsand - Hellvik og langs Hellelandsvassdraget opp til Terland.

Bjørka er pionertreslaget som er i ferd med å gro til over det meste av kommunen. Kommunen har verneskoggrense langs hele kysten fra grensen til Hå i Nord til Sokndal i sør.

Skogbruksveier

I dag er det omlag 12km skogsbilveier og 30 km traktorveier i Eigersund. I tillegg har en god del av det offentlige veinettet indirekte nytte for skogsdrift.

For å få en rasjonell veidekning (10 - 18m/ha) på de økonomisk drivverdige arealene er det nødvendig med ca. 30 km nye skogsveier, som svarer til en veibyging på 2.0 km i året de neste 15 åra. Hovedtyngden av denne vegbyggingen blir i årene fremover styrt mot gran/lerk arealene. Det kan være fare for jordras i forbindelse med etablering av skogbruksveger, det er således særlig viktig at en planlegger systemet for drenering godt.

Annen skogproduksjon:

De senere år er det etablert et fagmiljø innen bar og juletreproduksjon i kommunen. Denne produksjonen utgjør i dag ca 50.000 juletrær og 40 daa barproduksjon.

Utfordringer i skogbruket:

1. Forslag til løsning av flaskehalser på det offentlige vegnettet bør vises i kommuneplanen i den grad disse fremkommer og /eller er i tråd med overordnede planer.

Kulturminner og kulturlandskap

Kulturminner er alle spor etter menneskelig virksomhet i det fysiske miljøet vårt, her også steder det knytter seg historiske hendelser, tro eller tradisjon til. Kulturmiljø er områder der kulturminner inngår som del av en større helhet eller sammenheng. Det er således kulturminnene som utgjør det primære kildematerialet om bosetting for de om lag 10.000 åra det har levd folk i kommunen.

Automatisk fredede kulturminner

I kommunen er det registrert 408 automatisk fredede kulturminner.

1. Kommuneplanen skal vise automatisk fredede kulturminner på kartet.

Fredede bygninger og anlegg

Kommunen har 6 enkeltbygninger/anlegg fredet i medhold av Lov om kulturminner. Dette omfatter i hovedsak etter-reformatoriske hus fra bondekulturen og fra embetsmannstanden

for stor del fredede i 1923. Det siste er i "Nasjonal verneplan for fyrstasjonar" der Eigerøy fyr er vedtaksfredet.

Kulturminner fra nyere tid

Storparten av kulturminnene i kommunen er fra tiden etter reformasjonen og er i utgangspunktet ikke fredede. En svært viktig gruppe er bygningene. Det er til sammen registrert 972 objekter, fordelt på 47 A-objekter, 335 B-objekter og 573 C-objekter.

1. De viktigste kulturminnene fra nyere tid søkes avmerket i kommuneplanen.

Kulturminner i sjø

Det er mest kjennskap til kulturminner i sjø selv om det også kjent kulturminner i vann og vanndrag. Lov om kulturminner gjelder også i sjøen og her ut til territorialgrensa.

1. Tiltak i kommuneplanen må ikke komme i konflikt med kjente kulturminner.

Vassdrag

Eigersund kommune har flere viktige og særpregede vassdrag som f.eks deler av Bjerkreimsvassdraget og deler av Hellelandsvassdraget. Disse vassdragene har en flerbruksverdi både som viktig landskapselement og ressurs for rekreasjon/friluftsliv, energiproduksjon, vannforsyning, reiseliv og biologisk mangfold.

Det vil i arbeidet med kommuneplanen være viktig å ta hensyn til inngrep i/ eller fjerning av kantsoner på grunn av verdi for landskap, friluftsliv, biologisk mangfold og erosjon og flomdemping.

1. Verna vassdrag/vannkilder med nedbørsfelt avmerkes på plankart.
 2. Flomsone i Hellelandsvassdraget/ Lundeåna/Eieåna/Slettebø vises som hensynssoner i planen med egen bestemmelse.
- Byggeforsbudssone differensieres i forhold til Bjerkreimselva og andre sjø og vassdrag i kommunen. Disse beholdes som i gjeldende plan.

En legger til grunn forskrift om rammer for vannforvaltningen trådte i kraft 1. januar 2007 (Vannforskriften).

Naturmanfold

Eigersund kommune, med sin beliggenhet og kystlinje gjør at de naturgitte forutsetningene for rikt biologisk mangfold og store kvaliteter for friluftsliv er veldig gode. Viktige forekomster av edelløvsog, et høyt antall rødlistearter og rike marine områder er kvaliteter kommunen har særlig ansvar for å ivareta. Gjennom kartlegging av naturtyper på land har Eigersund ganske god oversikt over verdiene i kommunen. Disse grønne og blå strukturer er i denne sammenheng veven av sjø og vassdrag, utmark i innland og med holmer og skjær som er viktig for opplevelsen av naturen i Eigersund kommune. Ny lov om naturmangfold vil innføre nye begreper og forvaltningsprinsipper som vil få betydning for kommunen. I kommuneplanrevisjonen må det derfor tas stilling til hvordan kommunen skal møte disse oppgavene, herunder hvordan dette har konsekvens for arealdelen. En viser her bl.a. til FINK.

1. Ved vurdering av tiltak/byggeområder m.m. skal en legge vekt på at en ikke foretar disposisjoner som kommer i konflikt med Naturmangfoldsloven. En vil før planen går til behandling gjennomføre dialogmøte for å gå gjennom dette.

Kulturlandskap

Kulturlandskapet i kommunen er delt inn i kyst-, dal- og fjellkulturlandskap.

Rogaland fylkeskommune har pekt ut 8 områder i Eigersund som har landskapsverdier av høy nasjonal eller regional verdi (Auglend, Eigerøy fyr m.m.) Gjennom kommuneplanen må en sette fokus på å få en tilpassing mellom nye tiltak som for eksempel utbygging, dyrking, veier m.m. og kulturlandskaps verdiene i landskapet.

Tettsteder og kulturminner

Eigersund er en særpreged by med lange tradisjoner som havneby. Sentrum består av en unik samling med vernet bygningsmiljø, der det helheten i bygningene gjør sentrum spesiell i

nasjonal sammenheng. Det har i kommunen blitt vektlagt at den vernede bygningsmassen utgjør viktige økonomiske ressurser for samfunnet. Viktige utfordringer for spesielt for bygningsvern i Egersund er å finne nye bruksområde for bygninger der den opphavlige funksjonen ikke lenger er aktuell.

Estetikk i landskapsforvaltningen

I Eigersund har vi svært mange særegne og inntrykkssterke landskapsbilder som plasserer kommunen i en god posisjon i reiselivssammenheng. Dette er unike natur- og kulturlandskap som vi oppfatter som felleseie vi ønsker å ta vare på.

Det dreier seg ikke bare om å verne eller hindre utbygging eller utnyttning. Det er like viktig å sikre at utforminga av nye tiltak er lokalisert og utformet på en måte som styrker særpreget. Som grunnlag vil det blir brukt Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap og Vakre landskap i Rogaland.

1. Ved vurdering av nye byggeområder i kommuneplanen vil det bli lagt avgjørende vekt på å få til en god landskapstilpasning og at disse ikke kommer i konflikt med viktige landskapsbilder f. eks vakre landskap.

Geologi og steinressurser

Landskap

Landskapet i Eigersund er preget av bergartssoner. I motsetning til kysten nordover langs Jæren, er det dårlig utviklede strandflater i kystområdene unntatt for deler av Eigerøy. Jevnt over er det klippekyst som dominerer i kommunen.

Løsmasser

Mesteparten av kommunen består av fjell med lite eller ingen løsmassedekning. I dalene finnes det bre- og breelavsatt materiale i form av morenejord, sand og grus. Under marin grense finnes det havavsatt leire og i elvemunningene er det deltaoppbygde sand og grusavsetninger. I fjellskråningene er løsmassene dominert av rasvifter og urmasser. I Eigersund finner en både verneverdige og drivbare grusforekomster.

Geologi og næringsutvikling

I Eigersund har en hatt en kartlegging av berggrunnsgeologien innenfor "Egersundfeltet". Hoveddelen av den drivverdige delen har beliggenhet nær kysten. Dette gjelder områder ved Hellvik-sonen.

1. En viderefører gjeldende bestemmelser i forhold til masseuttak i kommuneplanen.
2. En vil legge vekt på å hindre at områder med potensielt drivverdige forekomster blir lagt ut til arealbruksformål som er til hinder for en fremtidig utnyttelse (for eksempel byggeområder m.m.)

Bergverk og Mineralressurser

Bergverk er en fellesbenevnelse for all virksomhet som gjelder uttak av mineralressurser fra fjell og løsmasser. Det er registrert tre pukker som driver med hvit anortositt, og er ettertraktet som vegdekketilslag i Europa. Omlag 98% av denne produksjonen blir transportert til andre deler av landet eller eksportert i hovedsak til Danmark og Tyskland.

Sand og grus uttak

Det er til sammen registrert 19 sand- og grusforekomster med 16 massetak i kommunen. 5 av massetakene hadde sporadisk virksomhet, mens 5 var lagt ned. Det samlede anslått volum på 1,8 mill. m³ fordeler seg på 5 konsesjoner.

Utviklingen går nå i retning av mer bruk av knust fjell som tilslagsmaterial. Sand og grus tatt ut i Eigersund forsyner i første rekke det lokale markedet. Sand- og grusforekomstene representerer ofte også landskapskvaliteter med hensyn til visuelle opplevelser og lokalklimatiske forhold.

1. Nye områder skal være i tråd med Fylkesdelplanen.

Grunnvann

Grunnvann kan være et nyttig alternativ som vannforsyningskilde til husholdninger. De største grunnvannskildene finner en i løsavsetninger. Grunnvann er generelt en sikrere vannkilde enn overflatevann når det gjeld forurensing. I forbindelse med beredskap vil også grunnvann være det beste alternativet.

Samferdsel og infrastruktur

I Eigersund bor nærmere 90% av befolkningen mindre enn 10 km fra sjøen målt i luftline, og dette vil være styrende for valg av transportteknologi og bosettingsstruktur.

Det er 3 områder i kommunen som har større kaianlegg, Nålaugviga, Eigersund og Hellvik, med en samlet kailengde på omlag 4,7 km. Denne utbyggingsmodellen sikrer mange bedrifter muligheten til billig sjøtransport både internt i kommunen, men og regionalt.

- Godstransport

Utbyggingsmønster må tilrettelegges for billig sjøtransport. Når godstransport på sjøen kan utføres "dør til dør" er dette som regel den billigste og minst ressursbruken transportformen selv på korte distanser når varemengden er store. Dersom omlasting må til øker transportkostnadene ved sjø-transporten mye. Dette er et konkurranse-fortrinn Eigersund kommune må ta hensyn til i sin nærings- og arealplanlegging gjennom kommuneplanen.

Ved lokalisering av transportkrevende næringsliv bør kommunen ta hensyn til vegstandarden ved vurdering av egnede områder. Gjennom kommuneplanen vil en legge vekt på å belaste kommune- og deler av de eldre fylkesveger minst mulig med store mengder tungtransport, og dette bør en ta hensyn til ved etablering av ny aktivitet som har store transportbehov.

1. Nye næringsarealer bør primært lokaliseres i tilknytning til europavei og de tidligere riksvegene (nå fylkesveg 44 og 42) i kommunen.

PERSONTRANSPORT

Kollektivtransport

Eigersund omfatter relativt store geografiske områder, men likevel en relativt konsentrert befolkning. I tillegg til tradisjonell bygging i tilknytning til Eigersund by og Hellvik og Helleland, vil en i kommuneplanen kunne finne rom for desentralisert stripebosetting og spredt bosetting langs hovedveiene i Eigersund. Denne bosettingsformen vil kunne fanges opp av kollektivtransporten.

1. Dette krever at en i kommuneplanen tar hensyn til vegnettets utforming ved etablering av nye boligfelt eller områder for spredt boligbygging.

Personbiltransport

I Norge og resten av Vest-Europa blir omlag 80% av persontransporten utført med personbil. Eigersund har like mange biler p.r. innbygger som resten av fylket og hver personbil blir kjørt like mye og stort sett brukt til samme transportformål. Ved en bevist bruk av mulighetene som ligger i kommuneplanen kan kommunen legge opp til utbyggingsmønster som kan redusere bruken av nødvendig personbilbruk. Generelt har folk lang reisevei til arbeid, barnehage og butikker for å nevne mål for mye av den daglige personbiltransporten.

Vegtransport

Veger i Eigersund kommune

Det er veitransport og sjøtransport som er de viktigste måtene å transportere personer og gods på i Eigersund. Fra og med 01.01.2010 overtok fylkeskommunen ansvaret for mesteparten av dagens riksvegnett inkludert ferjesamband. Etter dette vil ca. 85% av det overordnede vegnettet være fylkesveger og fylkeskommunen vil være fylkets største vegeier. Et vegnett som er viktig både i forhold til næringstrafikk, vanlig personbiltrafikk og spesielt i byområdene for kollektiv- og gang-/sykkeltrafikk i Eigersund kommune.

Gjennom Eigersund kommune går flere av de større kommunikasjonslinjene som er en del av viktige nasjonale kommunikasjonslinjer, slik som E39 (Kystamveien) og hovedledet for skip langs kysten. Det er gunstig for kommunen at deler av vegnettet i Eigersund samtidig er del av det nasjonale stamveisystemet, fordi dette vil sikre en relativt høy framtidig standard på den delen av vegnettet.

Gode løsninger er derfor en viktig konkurransefortrinn i markedene. Følgende transportkorridorer går gjennom kommunen:

1. Oslo - Grenland - Kristiansand - Stavanger
2. Kristiansand - Stavanger - Bergen - Ålesund - Kristiansund - Trondheim

Transportkorridor 1 er svært viktige transportlinjer innen og til/fra Eigersund.

Korridor 2 er viktig for store deler av utenlandstransport fra kysten.

En bevisst lokaliseringpolitikk kombinert med kollektivtrafikk kan gi et godt kollektivtilbud både for skoler og for byggefelt som grenser opp til gjennomfartsveiene. Kommunen må regne med at folk i fremtiden vil reagere negativt på økt gjennomgangstrafikk. Det er viktig at en gjennom kommuneplanen har en bevisst holdning til fremtidige trasévalg, for å minske konflikter i tilknytning til gjennomgangstrafikk.

1. Dette må også sees i sammenheng med tiltak i tilknytning til Nordsjøveien som turistveg f.eks rasteplasser, utsiktspunkt, friområder, reiseliv m.m. I nødvendig grad kartfestes dette etter innspill.
2. Strekningen Krossmoen – Eigerøy har en rekke flaskehalsar som må utbedres og ev. nødvendig areal må ev. sikres til dette. I dette ligger også trase for Westlink. Denne kommunedelplanen videreføres.
3. Kommunen vil videreføre at en på sikt legger høyt trafikkerte veistrekninger utenfor tettsteder og byområdene jfr. Årstaddalen. Disse videreføres som i gjeldende plan.
4. Ikke legge inn tiltak som kan redusere muligheten til utvikling av de internasjonale transportkorridorene der Egersund havn er et knutepunkt.
5. Nye vegtraseer i Transportplan for Dalane vises i kommuneplanen. Ev. vise alternative strekninger.
6. Omlegging av E39 forbi Helleland vurderes tatt ut av kommuneplanen.

Hovedleder/bileder

Hovedledene utgjøre transportvegene til sjøs for både skipstrafikk, fiskeflåten og annen ferdsel. Framkommeligheten langs kysten og inn til havnene er helt nødvendig for sjøtransporten.

1. Kartfeste de viktigste skipsledene i kommuneplanen er viktig i forhold til annen bruk av sjøarealene.
2. Ved etablering av aktivitet i sjøområdene legges vekt på at plassering ikke er i konflikt med merkesystemet til kystverket og lignende.

Jernbane

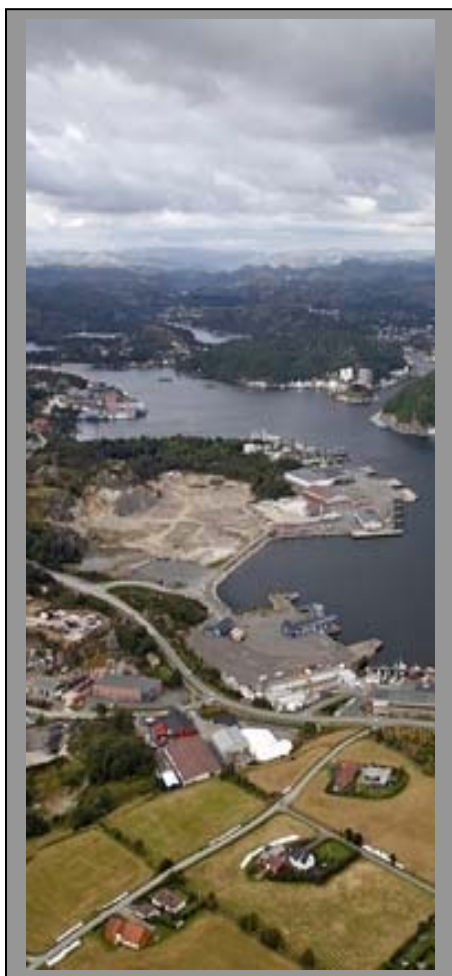
Jernbanen utgjør en sentral del av kommunikasjonssystemet i kommunen og er viktig både som et miljøvennlig alternativ til frakt av personer og gods, men og som bindeledd med Jærregionen. Det vil i arbeidet med kommuneplanen vurderes hvordan en gjennom kommuneplanen kan bidra til å styrke Jærbanen som viktig kommunikasjonslinje. Mellom 30 og 50% av arbeidsreisene mellom Dalane-Sør Jæren og Nord-Jæren vurderes gjennomført med lokaltog.

Det vil i kommuneplanen være viktig å sikre og utvikle et godt terminaltilbud for tog i Egersund. Et godt jernbanetilbud må også sees på i sammenheng med dagpendlingsregion mot Nord-Jæren og muligheten for å bo i Dalane og arbeide på Nord-Jæren.

1. Ved revideringen må en ikke gjøre disponeringer som bidrar til å redusere muligheten for gode overgangsmuligheter ved trafikknutepunkt samt tilstrekkelig terminalareal.
2. Kommuneplanen vil fremdeles vise ny jernbaneforbindelser Egersund-Moi samt andre endringer i forbindelse med Jærbanen.
3. Vurdere muligheten for å vise ny trase for Jærbanen dersom slik trase blir klar i løpet av planprosessen.
4. I og rundt Egersund by bør en støtte opp om Jærbanen ved lokalisering av byggeområder i nærheten av denne.
5. Planen vil ikke åpne opp til etablering av flere nye planoverganger jfr. Jernbaneverket.

Telekommunikasjon - mobilutbygging

I den grad det er aktuelt for kommunen er det viktig å ha en overordnet strategi for etablering og nedbygging av ev. basestasjoner i kommunen. Dette kan føre til etablering av nye stasjoner som kan komme i konflikt med f.eks. krav til estetikk, landskapstilpasning, verne- og kulturminneinteresser.

Trafikksikkerhet

Eigersund kommune har utarbeidet trafikksikkerhetsplan, der hovedmålsettingene er å redusere antall ulykker og utrygghetsfølelsen ved skoler og langs skoleveger.

Kommuneplanen vil følge opp denne planen ved å innarbeide viktige fysiske tiltak som:

- gang og sykkelveger
- aktuelle endringer av trase
- bevist holdning til etablering av nye boligområder og trafikksikkerhet
- sentrumsutvikling miljøgater m.m.
- styrke mulighet for kollektivtilbud

For å få et velfungerende nett av gang og sykkelvegnett må en planlegge slike traseer som kombinerer trafikksikkerhet med avveksling og naturopplevelser. Dette må også sees i sammenheng med at de må ha gode knytninger til viktige trafikknutepunkt for kollektivtrafikken.

1. Tiltak langs skoleveg og ved barneskolene

med utgangspunkt i 6-åringenes behov vil være prioritert å få inn i kommuneplanen der dette fremkommer som behov fra f.e.ks. skoler.

Miljø- og klimautfordringer i Eigersund

Utslipp av klimagasser kan føre til at gjennomsnittstemperaturen ved jord-overflaten øker. Dette vil kunne endre nedbørsmønstre og vindsystemer, forflytte klimasoner og heve havnivået.

Slike endringer kan få store konsekvenser både for naturlige økosystemer og for samfunnet. Utfordringen er å stabilisere klimagassene på et nivå som forhindrer farlig, menneskeskapt påvirkning av klimasystemet. Norge har forpliktelser i Kyotoprotokollen om at klimagassutslippene i perioden 2008-2012 ikke skal være mer enn 1 % høyere enn i 1990. Klimaendringene betyr nye utfordringer for kommuner og fylker. Endringene er ulike fra sted til sted, og krever lokale tilpasningsstrategier.

Her er noen utfordringer:

- **Havnivå:** Havnivåstigning og økt stormflo kan bety endringer for hvordan og hvor man bør bygge, bl.a. i strandsonen.
- **Avløp:** Mer intens nedbør krever større kapasitet på avløp og at overvann må håndteres på en annen måte enn tidligere.
- **Vegtransport:** I byområdene utgjør vegtransport over halvparten av utslippene og er økende. Dette skyldes byspredning og økt bilbruk.
- **Energi:** 40 prosent av energibruken er knyttet til bygningsmassen. Her ligger det store muligheter til å redusere forbruket.
- **Avfall:** Økende forbruk bidrar til store klimagassutslipp både i forhold til produksjon, transport og avfallsmengder. Det er behov for grunnleggende endringer i holdninger og vaner.
- **Temperaturavhengige næringer:** Landbruk, fiskeri, fiskeoppdrett og reiseliv er eksempler på næringer som kan få nye og endrede betingelser med et endret klima.
- **Naturområder:** Klimaendringene påvirker det biologiske mangfoldet. Fremmede arter kan

lettere komme til, og andre arter vil bli utsatt for økt press.

• **Flomsikring og skredfare:** Økt og mer intens nedbør vil endre flom-mønsteret og faren for skred øker. Særlig øker risikoen for regnflom. Det blir enda viktigere å ta vare på kantvegetasjon, myrområder, åpne bekker og sideelver.

Kommunestyret har bestemt at det skal lages en klima- og energiplan for Eigersund og for Dalane og en har også fått statlig støtte til dette. Arbeidet foregår parallelt med kommuneplanarbeidet.

Miljø- og klimautfordringer i Eigersund – utfordringer og veivalg

- Hvilke konsekvenser har klimautfordringen for hvor og hvordan nye bolig-, nærings- og industriområder skal bygges og utformes?
- Hvordan kan Eigersund kommune legge til rette for mindre bilbruk?
- Hvilke konsekvenser har klimautfordringen for energibruk og nye investeringer i Eigersund kommune?
- Hvilke konsekvenser får klimautfordringene for planlegging og dimensjonering av kommunens infrastruktur?

Kommunen bør derfor ha se på muligheten til å:

- bidra til å utvikle lokale utbyggingsmønster som reduserer bilbruk og behovet for arealer
- sikre en ressursforvaltning som både bevarer det biologiske mangfoldet og gir grunnlag for livskraftige lokalsamfunn.
- sikre rent vann gjennom forvaltning av vannressurser herunder vise nedbørsfelt.

Fornybar energiproduksjon

I Eigersund kommune skjer det mye positivt innen fornybar energiproduksjon. På Svåheia er det planer om

- Vannkraft

I Dalane regionen er det 6 vannkraftverk. Disse er eid av Dalane energi som Eigersund kommunen eier 59,32% av. I Eigersund kommune ligger det 3 kraftverk og disse er avmerket i gjeldende plan. Nye kraftverk skal avmerkes på kartet. Det er i liten grad etablert minikraftverk i kommunen, men kommunen

stiller seg i utgangspunktet positive til etablering av slike anlegg såfremt det ikke kommer i konflikt med andre arealbruks- og verneinteresser.

Videre utbygging av Hellelandsvassdraget vurderes som svært positivt og nødvendig og en vil videreføre å avmerke nye kraftverk, dammer etc. Utbygging av vannkraft er lønnsomt, miljøvennlig og kostnadseffektivt.

1. Kommuneplanen skal videreføre viste utbyggingstiltak av vannkraft i tilknytning til Hellelandsvassdraget herunder lakserenne.

- Bioenergi

Det er etablert varmesentral på Lagård som forsyner flere sentrale offentlige institusjoner. En ønsker gjennom kommuneplanen å bidra til etablering av flere slike sentraler der det er teknisk og økonomisk mulig. Det er videre ønskelig å knytte flest mulig offentlige bygg til denne type anlegg.

- Bølgekraftverk

På Svåheia er det planer om å etablere et pioneranlegg for bølgekraft som vil kunne gi positive ringvirkninger. Dette skal bl.a bygges i betong, hvor bedrifter i Eigersund har god kompetanse.

- Vindkraft

Vindkraft utgjør en svært liten del av den samlede kraftforsyningen. Gjennom Energimeldingen har en satt som mål at det samlet i Norge skal bygges vindkraftanlegg som produserer 3 TWh årlig innen 2010. Det er i Eigersund prosjekt for om lag 2 TWh.

I dag er det ikke energiproduksjon fra vindmøller i kommunen, men det er i gjeldende kommuneplan satt av 3 områder hvor området på Svåheia er regulert.

En vil gjennom de områdene som er lagt ut i gjeldende plan kunne få erfaring med hvordan vindmøller virker i landskapet i Eigersund kommune. Det legges ikke opp til ytterligere områder eller utvidelse ved denne revideringen.

Nye og utvidelse av eksisterende områder skal være i tråd med FDP for vindkraft i Rogaland jfr. også Ksak 050/07 den 02.05.07.

Havvindmøller bør vurderes der som dette er aktuelt jfr. innspill.

Det vil være et overordnet prinsipp for lokalisering av slik aktivitet at den i størst mulig grad skal:

- ligge i nærheten av eksisterende kraftlinjer
- legge vekt på samlokalisering
- kunne benytte seg av eksisterende infrastruktur (vei etc.)
- Ivareta hensyn til støy, estetikk, miljøvern og landskapstilpassning.

- Transport av elektrisk kraft / kraftlinjer

Det er en rekke store og små kraftlinjer og sjøkabler i Eigersund kommune, og disse kraftlinjene/kablene legger beslag på relativt store areal. Langs sentralnett- og regionalnettanleggene er det et byggeforbud på 25-30 meter, men pga. magnetfelt kan dette økes betraktelig for ny bebyggelse.

Gjennom etablering og utviding av eksisterende byggeområder i kommuneplanen må disse ikke komme i konflikt med eksisterende kraftlinjer på land og i sjøen.

1. Kommuneplanen vil vurdere å avmerke sentrale kraftledninger med spenning over 22kV og har betydning for lokalisering av annen arealbruk. Ev. legge disse ved som et eget temakart.
2. Nye byggeområder skal legges med sikker avstand jfr. anbefalingene fra statlig hold – en legger en føre var holdning til grunn for nye byggeområder jfr. magnetfelt.
3. Videreføre at fremføring av strøm til nye byggeområder skal skje ved kabel som i gjeldende kommuneplan.

Fiskeri og fiskerinæring

Fiskeri og havbruk er svært viktig for norsk økonomi. Se også kap. om næringsutvikling. Det settes i dag store krav til flyten i verdikjedene fra fangst via foredling til marked. Eigersund har allerede et godt utbygd mottaksapparat for

ferskfisk, men har frem til nå manglet aktører innen havbruk.

Kystfiskeflåten og Havfiskeflåten

Det er særlig sild, brisling, makrell og lodde som tradisjonelt har skapt de største verdiene i Egersund. Fiskeindustrien er helt avhengig av rammebetingelser som gjør at det er attraktivt for fiskeflåten å levere fangst til Eigersund. Det er viktig å bygge ut infrastruktur slik at havnen fremstår som attraktiv for alle typer fartøy samt å sikre og forbeholde areal.

Faste installasjoner i områdene for kaste og låssetting vil i den grad den er til hinder for aktiviteten, ikke bli tillatt jfr. fiskeridirektøren.

Gjennom arbeidet med kommuneplanen vil en legge vekt på at nye tiltak ikke kommer i konflikt med de høyest prioriterte kaste og låssettingsplassene.

Kommuneplanen må avmerke de viktigste trålfeltene, rekefelt, yngleplasser m.m. som informasjon uten rettsvirkning ev. som temakart.

Generelt om planlegging i sjø

Lovens virkeområde utover i sjøen er avgrenset til grunnlinjen. Planleggingssystemet er det samme både på sjø og land. Tiltak et sted kan få konsekvenser for mulighetene for utnytting i andre områder, også over kommune- og fylkesgrenser.

100 – meters beltet

Strandsonen er blant de naturtypene i Norge med størst arts mangfold. I Eigersund er nettopp dette området spesielt utsatt, siden bosettingen i kommunen stort sett er nær sjøen.

Bestemmelsen i PBL slår fast byggeforbudet i 100 meters beltet i strandsonen. Gjennom denne bestemmelsen er det lagt opp til at det ikke skal skje bygging i dette området. Dette på grunn av at strandsonen er svært viktig både ut fra hensynet til ferdsel og friluftsliv, landskapsverdier og natur- og kulturverdier.

Natur- og friluftsområder - sjøområdene

Arealplanlegging i sjø er for de fleste kystkommuner blitt en vesentlig del av arealplanleggingen. Flere av områdene som er kartlagt i forbindelse med arbeidet med marine

verneverdige områder er kystnære områder. Det er ikke ønskelig med irreversible inngrep i områdene, som etablering av anlegg med store utslipp til sjø, faste installasjoner som moloer, kaianlegg og større industrietableringer. Hele eller de viktigste delene av de viktigste natur- og friluftsområdene bør sikres gjennom kommuneplanen.

1. En legger til grunn å videreføre hovedtrekkene i arealbruken for det samlede sjøområdet i Eigersund kommune som i gjeldende plan.
2. Det stilles strengere krav til fortetting innenfor 100 m-beltet enn utenfor.

3. Prioritere nye tiltak i 100-m beltet for fiskeri, havn og industri som er avhengig av adkomst til sjø.
4. I strandområder som er delvis utbygde, vil det bli vurdert å stille minstekrav til hvor mye strandline som skal forbli utbyggingsfrie.

